O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

Куч — адолатда

Адолат

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

2004 йил 13 февраль

№ 6 (449)

ГАЗЕТА ҲАФТАНИНГ ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

Сотувда эркин нархда

Адолат СДП ҳаётидан

ЕХҲТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

11 февраль куни Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши қароргоҳида Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти — ЕХҲТнинг Тошкентдаги маркази вакиллари билан учрашув бўлиб ўтди.

Учрашув чоғида "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби Турғунпўлат Даминов ЕХҲТнинг Тошкентдаги маркази сиёсий маслаҳатчиси Мари-Карин фон Гумппенберг хоним ва унинг ассистенти Фарҳод Толиповни партиянинг мақсад ва вазифалари, ташкилий таркиби, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органларига бўладиган сайловларга тайёргарлик ишлари билан таништирди.

Ўз навбатида Мари-Карин фон Гумппенберг хоним ЕХҲТнинг Тошкентдаги марказини ўз олдига қўйган мақсадлари, Ўзбекистондаги сиёсий партиялар билан олиб бораётган тадбирлари ҳамда сайловларга тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш жараёнида сиёсий партияларга ёрдам бериш юзасидан ташкилотнинг режалаштираётган ишлари ҳақида сўзлаб берди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат якунида томонлар келажакда мунтазам равишда учрашиб туриш ҳақида келишиб олишди.

Бўлиб ўтган учрашувда "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши котиблари Дилором Тошмуҳамедова ва Равшан Ҳайдаровлар иштирок этишди.

Оператор Гулчеҳра Нурматова (суратда) «Поп фен» ўзбек-турк қўшма корхонасида меҳнат қилиб, жамоа ютуқларини бойитаётганидан доимо мамнун.

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

Эроннинг Киш ҳаво йўллари авиакомпаниясига қарашли йўловчи самолёти Бирлашган Араб Амирлигининг Шаржа шаҳрида ҳалокатга учради. Шаржа-Киш йўналиши бўйича учаётган самолёт Шаржа халқаро аэропортидан кўтарилгандан сўнг бир неча дақиқа ўтгач, қулаб тушди.

Ҳаво кемаси қолдиқлари тагидан қирқ уч кишининг жасади топилган. Самолётнинг орқа қисмигина унча зарар кўрмаган. Тасодиф туфайли икки киши ва бир бола омон қолди. Йўловчиларнинг аксарияти Эрон, Миср, Нигерия, Непал ва Филиппин нефт компаниялари ходимлари эканлиги айтилмоқда.

XXX

Грузиянинг янги президенти Михаил Саакашвили расмий ташриф билан Россияда бўлди.

Саакашвили Россия президенти Владимир Путин ва бошқа расмийлар билан учрашувда Грузиянинг келгусидаги сиёсий, иқтисодий ва халқаро масалалардаги таклифларини баён қилди. Шу билан бирга Россия ва Грузия ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни амалга оширишга келишиб олинди. Грузия президенти Россияга ташрифини оддий йўловчи самолётида амалга оширди. Журналистлар билан бўлган учрашувда Саакашвили давлат иқтисодиётида ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйишни хоҳламай, шундай йўл тутганлигини айтиб ўтди.

XXX

Бағдоддан қирқ километр узоқликдаги Ал-Искандария шаҳрида кучли портлаш юз берди. Портловчи моддалар билан тўлдирилган автомобил полиция участкаси ва суд биноси ёнига ташлаб кетилган. Теракт оқибатида 50га яқин тинч аҳоли ва полиция ходимлари ҳалок бўлишди. Ўнлаб одам жароҳат олган. Ушбу терактдан сўнг АҚШ давлат котиби Колин Пауэлл америкалик ҳарбийлар томонидан қўлга киритилган баъзи бир ҳужжатларни ошкор этди. Унда "Ал-Қоида" террорчилик ташкилоти Ироқдаги шиа ва сунний мазҳаблари ўртасида низо уйғотиб, фуқаролар уруши олиб бориши тўғрисида айтилган. Колин Пауэллнинг фикрича, бу ҳужжат "Ал-Қоида"нинг юқори лавозимдаги кишиси томонидан ёзилган.

XXX

Испания ва Фаластин ташқи ишлари вазирлари Набил Шаат ҳамда Анна Паласио ўртасида Мадридда ўтказилган учрашувда Исроил ва Фаластинни Европа Иттифоқига қабул қилиш масаласи кўриб чиқилди.

Фаластин Европа Иттифоқи таркибига киришга чақирилган экан, Европа Иттифоқи Фаластин ва Исроил учун фойдали таклифлари билан чиқиши керак, деди Набил Шаат. Бу таклиф Франция ва Германия вакиллари билан муҳокама қилинадиган бўлди.Яқин уч йил ичида Испания Фаластин иқтисодиётига 30 миллион евро ажратишни режалаштирмоқда.

Мадриддаги учрашувда Исроилнинг "Авода" партияси раҳбари Шимон Перес Исроил ва Фаластин ЕИга кирса, бу икки давлат ўртасидаги низоларга бирмунча барҳам берилиб, тинчлик учун ҳаракатлар анча тезлашишини таъкидлади.

XXX

Вьетнамда товуқ гўштини қайти ишлаш, жўнатиш ва сотиш таъқиқи "парранда гриппи" қайд этилган жойларда ўз кучида турибди. Шу кунга қадар Вьетнамда 32 миллион дона уй паррандалари йўқ қилинди. Бу мамлакатдаги жами уй паррандаларининг 12 фоизини ташкил этади. Уларни йўқотиш Ханой ва Хощимин шаҳарларида ҳам давом этмоқда. Миллий ветеринария бошқармасининг маълум қилишича, кейинги икки кунда мамлакатнинг 27 провинциясида касалликка янги чалинганлар қайд этилмаган.

XXX

Хитойнинг Шанси провинциясида қайта таъмирланаётган объектларнинг бирида радиокатив цезий −137 солинган контейнер йўқолди. Маҳаллий маъмуриятнинг тахминича, контейнер металл тўпловчиларнинг хатоси туфайли ўғирланган бўлиши мумкин.

Шу муносабат билан контейнер йўқолган Пучен округида ушбу модданинг хавфидан огоҳлантирувчи махсус огоҳлантириш эълон қилинди. Контейнерни қидиришга 120 полициячи ва 80 нафар амалдорлар жалб этилди. Ҳокимият вакиллари контейнер қандай қилиб бу ерга келиб қолгани тўғрисида маълум қилишмаяпти.

XXX

БМТ "Чегара билмас шифокорлар" халқаро ташкилотининг ходими Арян Эркел озод қилинмагунча Чеченистонда бу ва бошқа инсонпарварлик ташкилотларининг ходимлари сонини оширмасликни Москвага маълум қилди. Нидерландия фуқароси бўлмиш Эркел 2002 йилда Доғистонда ўғирлаб кетилган эди.

Москвада БМТ вакиллари ва Россиялик мулозимларнинг музокараларида Станислав Илёсов инсонпарварлик ташкилотларига Грознийга қайтишни таклиф қилди. С.Илёсов халқаро ташкилотларнинг ҳар бир ходимига қуролли соқчи бириктилишини ваъда берди.

Ўтмиш донишмандларидан бири "Ким, бошқа одамларсиз кунимни ўтказа оламан, деса хато қилади: лекин кимки, одамларга менсиз қийин бўлади, деб ўйласа, ундан баттар хато қилади", деган экан. Халқимизда эса айрилганни айиқ ер, бўлинганни бўри ер, деган ибора бор. Зеро, ёлғиз одам адашади, ёлғизликда, танҳоликда офат, жафо кўпдир. Барча замонларда ҳам одамлар яхшилик манзиллари томон баҳамжиҳатликда, кўпчилик бўлиб, жамоа тарзида борганлар. Биз юқоридаги ҳикматлар-у, нақлларни Олтинсой туманидаги Вахшивор қишлоқ фуқаролар йиғини амалга оширган ишлар тимсолида келтирдик.

ВАХШИВОР ТАРАФЛАРДА МУРУВВАТ БОР

Аввало Вахшивор қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудуди билан боғлиқ айрим маълумот ва далиллар билан танишсак, фикримиз янада ойдинлашади. Бу ҳудуд асосан тоғли ерларда жойлашган, Катта Вахшивор, Кичик Вахшивор, Лўкка, Чинор, Зардақул, Бодиҳаво, Тўхтамиш, Обшир, Ҳайрондара қишлоқларида қарийб 17 минг нафар аҳоли яшайди. Қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида тўртта хўжалик, еттита маҳалла фуқаролар йиғини бор. Одамларга битта шифохона, 4 та қишлоқ врачлик пункти, 2 та тиббий нуқта, 3 та дорихона хизмат кўрсатиб келяпти. 9 та умумий ўрт таълим мактабларида тоғликларнинг фарзандлари таълим-тарбия олишяпти. Ўтган йили Ҳайрондара қишлоғида 300 ўринли янги мактаб биноси қуриб, фойдаланишга топширилди. Дарвоқе, ҳайрондаралик ёшларни яна бир қувончли воқеа кутяпти. Ёпиқ спорт зали қурилиши ниҳоясига етиш арафасида турибди. Шунингдек, қишлоқ одамларини табиий газ билан таъминлаш юзасидан амалий ишлар олиб борилмоқда. Айни пайтда газ қувурлари тортиляпти. Хўжасоат-Ҳайрондара йўли таъмирланди. Бундан ташқари, тоғ қишлоқларини ўзаро боғлаб турувчи йўллар таъмирланиб, тош-шағал ётқизилди.

Вахшивор қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Ашир Маматраҳимов иккинчи марта шу лавозимга сайланди. Бу эса тоғликларни раисга бўлган ишончи ва хурмати нишонаси эди.

- Албатта, одамлар ишончини қозониш яхши гап, лекин бу ишончни оқлаш осон эмас, - деди А.Маматқулов "Туркистон-пресс" мухбирига. - Мен айтардимки, асли ўзи одамларимиз яхши, бизнинг тоғ тарафларда азалий яхши удумлар қарор топган. Яхши одатлар унутилган эмас. Масалан, бизда ҳеч бир иш, у хоҳ бирор шахсга тегишли бўлсин, хоҳ умумники бўлсин, ҳашарсиз амалга оширилмайди. Шу нарсага қайта-қайта ишонч ҳосил қиляпманки, кўпчиликнинг ишида қут-барака бўлар эсан. Тўй-маъракаларимиз ҳам кўпчиликнинг иштирокида, аҳиллик билан ўтади. Тўйларда жанжал, муштлашишлар асло юз бермайди. Яна бир нарсадан хурсанд бўлман, бизда оила бузилишлари жуда кам учрайди. Рўзғор қурилдими, икки ёш ҳаётнинг аччиқ-чучугига ҳам, оғир-енгилига ҳам баравар чидаш, сабр қилишни ўз зиммаларига олишади. Тоғликларнинг қадимий қонунияти, одатлари шундай. Улар, таъбир жоиз бўлса, тоғ келса кемириб, сув келса, симирадилар. Бизнинг қишлоқларда етим-есир, ногирон, ёлғиз қарияларнинг аҳволидан хабардор бўлиб туриш азалий одатдир. Одамларимиз олинадиган ажр-савобнинг энг каттасини меҳр-мурувват кўрсатишда деб биладилар. Тўй-ҳашамларда тарқатилаётган ошдан бир лаганни устига нон, қанд-курс қўйиб беморларга, уйида ётган қариялар, ногиронларга боришни канда қилмайдилар.

Раиснинг айтишича, қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида бирорта ҳам гиёҳванд йўқ экан. Шунингдек жиноятлар сони анча камайган. Оғир жиноятлар йўқ ҳисоби. Тоғликларнинг тўйлари ортиқча харажатларсиз, исрофгарчиликларсиз ўтади. Шунингдек бу тарафларда қудаандаларнинг қалин, мато ва бошқа нарсалар келишолмасдан, низолашиб ёки аразлашиб юрганликларини ҳам учратмайсиз.

- 2004 йил Президентимиз томонидан "Меҳр ва мурувват йили" деб аталиши яхши анъаналаримизнинг узвий давми сифатида бизга айни муддао бўлди, - дейди қишлоқ фуқаролар йиғини раиси А.Маматраҳимов суҳбатимиз поёнида. – Умидимиз борки, одамларимиз бу йил аввалгидан бир-бирларига меҳрибонроқ, мурувватлироқ бўладилар. Инсонинг табиати шундайки, у ҳамиша яхшилик оқибат кутиб яшайди. Унинг феълида соғинч бор. Агар одамлар ҳамма ерда ва ҳамиша бир-бирлари билан очиқ чирой ила юзлашсалар, ҳол сўрашсалар, мурувват кўрсатсалар, дунё янада ёришади, кўнгил кемтиклари тўлади.

Маҳмуд АБУЛФАЙЗ

"КУРАШ"...

Унда "Адолат" СДПнинг қуйи бўғин фаоллари ҳам фаол иштирок этиши керак. Аммо...

Келинг ўзимизга ўзимиз савол бериб кўрайлик: айни пайтда "Адолат" СДП тўлиқ шаклланган, ўз фаолияти билан бугунги кун талабларига тўлиқ жавоб берадиган вилоят ёки туман борми? Бор. Бўлганида ҳам анчагина. Ҳозир Республикамизнинг барча вилоятларида, Тошкент шаҳри ва Қорақалпоғистонда партия Кенгашлари партиямизнинг мақсад ва вазифаларини амалга ошириш юзасидан иш олиб бормоқда. Шунга мونанд қатор туман ва шаҳарларда ҳам партия ташкилотлари фаолият кўрсатаяпти. Мана, партия фаоллари ва аъзолари энг кўп дея қайд этилаётган Самарқанд вилоятида "Адолат" СДП Дастурига тўла риоя қилиш, уни амалга ошириш механизмларини шакллантириш борасида катта ишлар қилинаяпти, изланишлар изчил давом эттирилмоқда. Бу айниқса, Республикамизда бўлиб ўтган "ОБУНА МАВСУМИ"да яққол намоён бўлди. Ўзбекистон Республикасининг икки палатали парламентига ва маҳаллий Кенгашларга бўлажак сайловлар бўсағасида бу вилоят партия ташкилоти "Адолат" газетасига обунани яхши ташкил этиб берди. Ахир, бўлажак сайловларда партиямиз томонидан кўрсатилган номзодлар энг аввало партиямизнинг ўз газетасида тарғиб қилинади-да. Аммо айрим вилоят партия Кенгашлари бу масалада сусткашликка йўл қўймоқда. Масалан, Наманган вилоят партия Кенгаши ҳеч қандай амалий чора кўрмаяпти.

Наманган вилояти бўйича обуна кўрсаткичларини кўрганда шахсан ўзим ҳам наманганлик бўлганлигим боис баъзан уялиб кетаман. Сабаби аҳоли зич жойлашган Наманган вилоятидай ҳудудда 2004 йилнинг 1 февралига қадар атиги 18 киши "Адолат" газетасига обуна бўлибди. Бу кўрсаткичнинг ўзиёқ вилоятдаги партия аъзоларининг ўз ишларига, нашрларига нисбатан бўлган муносабатини яққол кўрсатиб турибди. Шу ўринда, яхшиси бир мисолни келтирайлик: ўтаётган ҳафтанинг сешанба куни биз Наманган вилоятининг Косонсой туманида бўлдик ва "Адолат" СДПнинг Косонсой туман Кенгаши ҳаёти билан қизиқдик.

Таассуфки, Косонсой тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Баҳром Саидметовдан тортиб, ҳокимнинг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари Абдуқаҳҳор Сатторовгача "Адолат" СДПнинг туман Кенгаши биринчи котиби ким эканлигини билишмас экан.

— "Орготдел"дагиларга сим қоқиб тайинладим, ҳозир аниқлашади, — деди А.Сатторов.

Дарҳақиқат, "Орготдел"дагилар кўп куттиришмади. Абдуқаҳҳор ака телефонда яна ким биландир гаплашиб бўлгач, бизга юзланди:

— Котибнинг исми шарифи Абдурайим Мўйдинов экан, лекин у ҳозир Косонсойда эмасмиш...

— Қаерда эмиш?

— Москвада... тижорат ташвиши билан кетган экан, ҳали қайтмабди.

Ана холос! Мана сизга маҳаллий ижро ҳокимияти устидан назорат ўрнатиши керак бўлган ШАХСнинг аҳволи. Мана сизга сиёсий фаоллигу, бўлажак сайловларда ютиб чиқиш учун кетаётган "КУРАШ"...

Саидолим АБДУРАҲМОНОВ,
"Адолат"нинг ўз мухбири

Тошкентда АҚШ ҳукуматининг "Экспорт назорати ва чегаралар хавфсизлиги" (EXBS) дастури доирасида мамлакатимиз чегарачиларига қиймати 1 миллион 189 минг 348 АҚШ долларига тенг техникалар топширилди. Техникани Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати раисининг ўринбосари - Чегара қўшинлари қўмондони, генерал-лейтенант Ғофуржон Тишаев қабул қилиб олди.

EXBS ДАСТУРИ АМАЛДА

- Бешта Камаз-53215 русумли , 40 та Урал-43206 русумдаги юк машиналари, 50 та Honda генератори, 200 та Никон дурбини, 150 та қўл фонари ва олтита портатив компютер қўмита ходимларининг ўз вазифаларини бажариш имкониятларини сезиларли даражада оширади,-деди АҚШнинг Фавқулодда ва мухтор элчиси Жон Пурнелл.

- EXBS дастури АҚШнинг Божхона ва чегарани қўриқлаш агентлиги томонидан тадбиқ этилган дастур бўлиб, оммавий қирғин қуролларини, уларни манзилга етказиш тизимини, улар билан боғлиқ бўлган технологияларни ҳамда бошқа турдаги қуролларни тарқалишига барҳам беришга қаратилган. Ўзбекистонда ушбу дастур доирасида қуролларни тарқатмаслик ва экспорт назорати бўйича турли ёрдам кўрсатилмоқда.

Элчининг таъкидлашича, кейинги бир неча ой мобайнида EXBS дастури доирасида қиймати 600 минг АҚШ долларига тенг тунда кўриш жиҳозлари, сунъий йўлдош тизими орқали позицияни аниқлаш (GPS), стабилизаторлар, батареялар, металл детекторлардан иборат техникаларни бериш режалаштирилган. Шунингдек қиймати 6,5 миллион долларга тенг бўлган иккита вертолёт тренажёри ва 5,8 миллион долларга тенг иккита патрул катери етказилади.

А. ҒАФФОРОВ,
"Туркистон-пресс"

"ТАШАББУС -2004" БУХОРОДА

Бухоро шаҳрида "Ташаббус-2004" кўрик танлови ўтказилди. Унда йигирма нафардан зиёд тадбиркор ва ҳунармандлар ўз маҳсулотларини намойиш этишди. Ғолиблар эндиликда танловнинг вилоят босқичига йўл олишади.

Танловнинг "Энг яхши тадбиркор" йўналишида биринчи ўрин "OFS" хусусий фирмаси раҳбари Олим Фозиловга, "Энг яхши ҳунарманд" йўналишида наққош Николай Анисимовга, "Энг яхши тадбиркор аёл" " йўналишида кулол Замира Жўраева ҳамда "Энг ёш тадбиркор" йўналишида эса "Қалдирғоч" хусусий корхонасининг раҳбари Бахтиёр Қаюмовларга насиб этди.

Ғолибларни шаҳар ва вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасининг раҳбарлари ҳамда шаҳар ҳокими Карим Камоловлар қутлашди. Ғолибларга совғалар топширилди.

Бу ҳақда Республика Вазирлар Маҳкамаси мажлисида айтилган эди

ЕР МАЛҲАМИ "ЧЎНТАК МАЛҲАМИ"ГА АЙЛАНГАНДА...

Қишлоқ хўжалигини минерал ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилиш кимёвий воситалари билан таъминлаш тартибини белгиловчи қонун талаблари бузилмоқда. Нега?

Мамлатимиз қишлоқ хўжалигига ихтисослашган. Дунё мамлакатларининг кўпчилиги Ўзбекистон деганда кўз олдига пахтани келтиради. Пахта бойлигимиз. Давлатимиз иқтисодиётини пахтасиз тасаввур қилиш қийин. Пахтанинг лўппи бўлиб очилишида деҳқоннинг пешона теридан ташқари минерал ва маҳаллий ўғитнинг ҳам ўз ўрни бор.

Аммо Президент Ислом Каримовнинг 2003 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2004 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида таъкидланганидек "...таъминотчилар шартномада кўрсатилган ҳажмларда минерал ўғитлар ва ёқилғимойлаш материалларини ўз вақтида етказиб бермаётгани тўғрисида аниқ фактларни истаганча топиш мумкин".

Республика прокуратураси органлари томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 20 мартдаги "2003 йил республикадаги қишлоқ хўжалигини минерал ўғитлар билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижроси ҳамда қишлоқ хўжалигини минерал ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилиш кимёвий воситалари билан таъминлаш, сақлаш ва мақсадли ишлатилиш тартибини белгиловчи қонунчилик талаблари ижроси юзасидан назорат тадбирлари амалга оширилди.

Аниқланишича, "Ўзқишлоқхўжаликкимё" давлат акциядорлик компанияси ва унинг тизимидаги корхоналар томонидан қишлоқ хўжалигига ҳукумат қарорида белгиланган миқдорларда минерал ўғитларни етказиб бериш лозим даражада бажарилмаган.

Ўтган йилда компания тизимидаги корхоналарни томонидан қишлоқ хўжалигига 613 минг тонна (99,3 фоиз) азот, 117,3 минг тонна (78,5 фоиз) фосфор ва 11,3 минг тонна (45,2 фоиз) калий етказиб берилган.

Компания тизимидаги корхоналарнинг мансабдор шахслари томонидан идоравий назоратнинг тўғри йўлга қўйилмаганлиги оқибатида минерал ўғитларидан фойдаланишда хўжасизлик, талон-тарож ва бошқа суиистеъмолликлар содир этилганлик ҳолатлари аниқланган. Хусусан, Жиззах вилояти "Қишлоқхўжаликкимё" бирлашмасининг Ғаллаорол тумани бўлими бошлиғи ўринбосари И.Юсупов мансаб ваколатини суиистеъмол қилиб, 9,1 млн. сўмлик 200 тонна аммиакли селитра, омбор мудирлари Л.Хусанов 25,4 млн. сўмлик ва Ф.Рустамов 36,7 млн. сўмлик турли минерал ўғит ва химикатларни талон-тарож қилинганликлари аниқланган.

Мазкур ҳолатлар юзасидан И.Юсупов ва омбор мудирлари Л.Ҳусанов ҳамда Ф. Рустамовларга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шунингдек, Андижон вилоятидаги "Қишлоқхўжаликкимё" бирлашмасининг Булоқбоши тумани бўлимига қарашли дўкон мудири О.Жалолов томонидан 177,2 минг сўмлик 2,7 тонна ва Бўз тумани "Қишлоқхўжаликкимё" бўлими омбор мудири А.Омонов 610,6 минг сўмлик 1,2 тонна минерал ўғитларни талон-тарож қилганликлари ҳолатлари юзасидан уларга нисбатан қўзғатилган жиноят ишлари мазмунан кўриб чиқишлик учун судга юборилган.

Асака туманининг "Қишлоқхўжаликкимё" бўлими минерал ўғитлари омбори ишчиси А.Абдулазизов 262 минг сўмлик 4 тонна карбомидни омборхонадан ўғирлаб, шу тумандаги У.Қорабоев номли ширкат хўжалигида яшовчи фуқаро С. Ҳамидовга сотаётган вақтида ушланган.

Яна бир мисол. Сирдарё вилоятидаги "Қишлоқхўжаликкимё" бирлашмасининг Мирзаобод туман бўлимига қарашли 2-шаҳобча омбор мудири Ф.Хошимов 2,6 млн. сўмлик 2,5 тонна ва дўкон сотувчиси Ш.Ҳолматов 850 минг сўмлик 21,1 тонна, Меҳнатобод туман филиалига қарашли 4-шаҳобча мудири А.Алибоев 332 минг сўмлик 7,7 тонна, 2-шаҳобча мудири Э.Абдуллаев 193 минг сўмлик 5,7 тонна ҳамда Янгиер туманлараро филиалига қарашли 7-шаҳобча мудири Ж.Раҳмонов 379,7 минг сўмлик 7,7 тонна минерал ўғитларни ўзлаштириш йўли билан талон-тарож қилганлиги ҳолатлари юзасидан қўзғатилган жиноят ишлари судда кўрилиб, айбдорлар тегишли жазога тортилганлар. Кейинги пайтларда фермерлик ҳаракатига кенг йўл очилди. Бироқ айрим фермерлар ишончни суиистеъмол қилмоқда.

Масалан, Тошкент вилояти "Қишлоқхўжаликкимё" бирлашмасиниг Пискент тумани бўлими омбор мудири Қ. Аширматов, Абдурашид Абдуғаниев номли фермер хўжалиги раҳбари А.Абдуғаниев билан ўзаро тил бириктириб, 2 тонна аммиакли селитрани омбордан олиб чиқиб, фуқаро А.Ҳотамовга 172 минг сўмга сотган.

Техника ҳақида гап кетса, техника-деҳқоннинг қаноти деган сўзни деҳқонлар кўп ишлатади. Бироқ ана шу "қанот"лар синдирилмоқда. Бундан ташқари айрим мансабдор шахслар томонидан техника ва эҳтиёт қисмларни талон-тарож қилиш ҳолатларига ҳам йўл қўйилган.

(Давоми 2-бетда)

МЎЛ ҲОСИЛГА ПУХТА ЗАМИН

Паст Дарғом туманидаги Салим Малдаев номли ширкат хўжалиги деҳқонлари ўтган йилни муваффақиятли якунладилар. Давлатга режадаги 832 тонна ўрнига 932 тонна “оқ олтин” етказиб берилди. Яратилган ҳосилнинг 72 фоизи биринчи сортга қабул қилинди.

Ғалла ишлаб чиқариш 1330 тоннани ташкил этди. Режада белгиланган ҳосилнинг 958 тоннаси давлатга топширилди. Аввалги йилларга нисбатан мўл ва сифатли пахта, ғалла етиштирган ширкат аъзолари 230 миллион сўм соф фойдага эга бўлдилар. Энг муҳими, режадан ортиқ етиштирилган доннинг асосий қисми ширкатчиларнинг ўзларига тақсимлаб берилди.

Одатда миришкор деҳқонлар юксак ҳосил учун курашни ҳар йили куздан бошлашади. Ерларни ўз вақтида 35-40 сантиметр чуқурликда об-тобига келтириб шудгор қилишади. Кўкламги экиш мавсуми бошлангунича тупроқ тузилишини таҳлил қилиб, қаерга қандай ишлов бериш, қанча ўғит солиш нормаларини белгилаб олишади. Қуёш ҳарорати ерга иссиқ бериши билан чигит экишни бошлайдилар.

— Пудратчиларимиз далаларида, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Актам Алимов, — қайноқ меҳнат бир дам бўлса-да тинмайди. Барча ишлар юксак агротехника талаблари асосида олиб борилади. Шу туфайли ерлар ҳосилдорлиги йил сайин ортиб бормоқда.

Масалан, ўтган йили Холмўмин Қозоқов бошлиқ ширкат аъзолари 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан биринчи нав “оқ олтин” ҳосили етиштириб, белгиланган режани 117 фоизга бажарди.

Шунингдек, Элмурод Жуманов, Олим Мавлонов бош бўлган пудратчилар пахта ва ғалла тайёрлаш режаларини ортиғи билан бажариб, мўмайгина даромадга эга бўлишди.

Дарвоқе, шу кунларда хўжалик далаларида бўлган кишининг дили яйрайди. Айниқса, раис тилга олган пешқадам бригадаларда барча ишлар уюшқоқлик билан ташкил этилган. Сифатли шудгорланган ерлар хамирдай кўпишиб, куч тўплаяпти. Пайкал четларида маҳаллий ўғитлардан тепачалар қад ростлаган. Ариқ-зовурларни тозалаш, йўл ва кўприкларни тузатиш, техникаларни таъмирдан чиқариш каби юмушлар ҳам қизғин олиб борилмоқда.

Ғалла экилган 420 гектар майдонда майсалар баравж ривожланмоқда. Ғаллакорлар ўтган йилгидан ҳам мўл ва сара дон етиштириш учун майсаларни меҳр билан парвариш қилаётирлар. Уларнинг қизғин меҳнати эртанги баракали ҳосилдан дарак бериб турибди.

Ҳамро ШОДИЕВ

Партия ахбороти

ЧИРЧИҚДА КОТИБ ЎЗГАРДИ

Ўзбекистон “Адолат” СДП Тошкент вилояти Кенгаши томонидан жойларда партия ташкилотлари фаолиятини кучайтириш юзасидан муҳим ишлар қилинмоқда. Кенгаш яқиндагина Тошкент вилоят партия Кенгаши билан ҳамкорликда ишлашга келишиб олганди. Бу борадаги амалий ишлар ўз самарасини бера бошлади. Буни биз Чирчиқ шаҳар партия Кенгашининг навбатдан ташқари бўлиб ўтган пленумида ҳам тўла ҳис этдик.

Маълумки, Чирчиқ Республикамизнинг саноатлашган шаҳарларидан бири. Ўзига хос мавқега эга бўлган бу ҳудудда кейинги пайтларда партия ташкилотини ҳар жиҳатдан кучайтириш омиллари бой берилмоқда. Шаҳар партия Кенгаши ташаббусни қўлга олиб, ишни кучайтираётгани, яъни ўз мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун отни қамчилаётгани йўқ. Оқибатда имокниятлари шундай чексиз шаҳарда партия сафларини кўпайтириш ўзгаришсиз қолмоқда. Чирчиқ шаҳар партия Кенгашининг мазкур пленуми бу эътиборсизликка нуқта қўйди. Унда ташкилий масала кўриб чиқилиб, шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби бўлиб ишлаб келаётган Фурқат Мадаминов ўз аризасига биноан вазифасидан озод этилди. Чирчиқ шаҳар “Маҳалла” жамғармасининг раиси, партия аъзоси Жўрабой Норматовни пленум қатнашчилари бир овоздан Ўзбекистон “Адолат” СДП Чирчиқ шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби этиб сайладилар.

Пленумда вилоят партия Кенгашининг биринчи котиби Турғун Эргашев иштирок этиб, сўзга чиқди. Ўз навбатида пленумда қатнашган Тошкент вилоят “Нуроний” жамғармаси раиси Нўъмон Насимов, вилоят “Маҳалла” жамғармаси раиси Тўлқин Миркомилов ҳам ўз сўзида адолат сўзининг нақадар улуғ тушунча эканлигини таъкидлашиб, бу борада “Адолат” партияси олиб бораётган ишларга йиғилганларнинг эътиборини қаратдилар. Партиянинг мақсад ва вазифалари, бугунги кундаги обрў-эътибори ҳақида кенг тушунтириш беришди. Ўз навбатида иккала жамғарма томонидан вилоят партия Кенгашининг ташаббуси билан йўлга қўйилган ўзаро ҳамкорликнинг истиқболларига тўхталишди.

Пленумда сўзга чиққанлар мамлакатимиз халқи ҳаётидаги муҳим воқеа — шу йилнинг охирида икки палатали мамлакат парламенти ва маҳаллий Кенгашларга бўладиган сайловларга қизғин тайёргарлик кўриш ҳамда уни уюшқоқлик билан ўтказиш ҳар бир партия аъзосининг муҳим вазифаларидан бири эканлигига йиғилганларнинг эътиборини қаратишди.

Рустам ДОСТОН,
“Адолат” мухбири

Суратларда: пленумдан лавҳалар.
Козим ЎЛМАСОВ олган суратлар

Зарбдор қурилишларда

Мамлакатимиз мустақилликни қўлга киритгач, халқимизнинг турмуш даражасини яхшилаш йўлида кенг имкониятлар очилди. Жумладан, халқаро стандарт талабларига мос тушадиган узун масофадаги автомобиль йўллари, Қўнғирот-Нукус темир йўли фойдаланишга топширилди.

Ўтган йили ҳукуматимиз қарори билан, Ғузор-Тошқўрғон янги темир йўли қурилишига асос солинди. Маскур темир йўл ишга тушгач юк ва йўловчи ташувчи поездларнинг ҳаракат вақти 5 соатга қисқаради. Ёки Термиз-Тошкент тез юрар поезди йўловчилари энди манзилларига беш соат олдин етиб оладилар...

Шу кунларда бу ерда қурилиш ишлари кун сайин жадаллашиб бормоқда. Темир йўлнинг Тошгузар, Бойсун, Қумқўрғон темир йўл қурилиши

ЙЎЛИ ЯҚИННИНГ ИШИ УНУМЛИ

бош пудратчиси Сурхондарё вилоятининг “Каттақум” йўлсозларидир. Ҳозир қурувчилар 23 километрдаги темир йўлни тайёр ҳолга келтирдилар.

“Сурхонкомбинати” очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти ушбу темирйўл қурилишига 61 хилдаги темир-бетон буюмлари тайёрлаб, етказиб беради.

Завод меҳнат жамоаси ўтган хўжалик йилида 1,5 миллиард сўмлик темир-бетон маҳсулотлари ишлаб чиқарди.

Комбинатнинг ишлаб чиқариш қуввати собиқ иттифоқ давридаги салоҳиятини тиклашга эришилган. Ўтган хўжалик йилида қардош Туркманистон Республикасига 732 куб метрда юқори босимли темир-бетон буюмлари етказиб берилди.

— Шуниси диққатга сазоворки, — дейди “Сурхонкомбинати” очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятининг раиси Қорахон Турсунов, —ютуқларимизнинг қулфи-калити ишчи ва хизматчиларимизга яхши ғамхўрлигимиз, уларга зарур шароитлар яратиб берганимиз, ишда тартиб ва интизом ўрнатилганидадир. Ҳозир меҳнат жамоамизда 233 киши меҳнат қилади. 14 та цехимизда иш икки сменада олиб борилмоқда. Ҳар бир сменада меҳнат қилаётганларга бир марта бепул иссиқ овқат ташкил қилганмиз. Ўртача ойлик иш ҳақи ҳар бир ишчига 47 минг сўмни ташкил қилмоқда.

Яхши меҳнат қилган киши даромод яратувчидир. Жамоанинг барча кўрсатгичларига назар ташласангиз режалар 110 фоиздан ошириб бажарилганлигининг гувоҳи бўласиз. Ютуқлар шарофати билан жамоа 50 миллион соф фойда олди. Завод ўзининг Ўрозбой Хуррамов, Исмоил Останақулов, Чоршанбе Абдуллаев, Ўрол Ёқубов, Ҳамид Аюповдек фидойилари билан шуҳрат қозонмоқда.

Халқимизда: “Йўл ва кўприк қурган етар муродга”, — деган доно нақл бор. Зеро, дилда туккан муродларимиз яхши ниятларнинг мустажосидадир.

Турсун МАҲМАДАЛИЕВ,
“Адолат” мухбири

ҚЎШНИЧИЛИК МИНГ ЙИЛЧИЛИК

“Евроосиё” жамғармаси томонидан қўллаб қувватланаётган 500 минг АҚШ доллари қийматидаги 25 та лойиҳа Фарғона водийсида амалга оширилмоқда. У Тожикистоннинг шимолий ва Қирғизистоннинг жанубий минтақаларини ҳам ўз ичига олади.

Грант олувчилар кичик бизнес, фуқаролик жамиятини ривожлантириш ва маҳаллий ўзини ўзи бошқаришни мустаҳкамлаш каби соҳаларда иш олиб бормоқда. Хусусан, ўтган йил кузидан “Фарғона вилоятида ягона ахборот макони” лойиҳаси иш бошлади.Мазкур лойиҳа Андижон вилоятидаги “Иқбол”, Суғд вилоятидаги “Вароруд”, Жалолобод вилоятидаги “Фарғона” газеталари таҳририятлари томонидан амалга оширилмоқда. Лойиҳа уч вилоят аҳолиси хабардорлигини ошириш, яқин қўшнилик муносабатларини мустаҳкамлаш, минтақадаги умумий муаммоларни биргаликда ҳал этишни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. Газеталар саҳифаларида чегарадош вилоятлар аҳолисининг турмуши ва маданиятига оид мақола ва хабарлар мунтазам ёритилмоқда.

К.НИЗОМОВ.

Партиямиз жонкуярлари

БАРАКА МЕҲНАТДА

— дейди Шаҳрисабздаги “Обидон-дон” масъулияти чекланган жамият раиси Абдурашид АҲМЕДОВ

Шаҳрисабзда ўзига хос мавқега эга бўлган бу корхонанинг ютуқлари ҳақида кўп эшитганман. Унда тайёрланаётган маҳсулотларнинг кўпчиликка манзурлиги ҳақида айтмасак ҳам бўлади. Жамоа раҳбари Абдурашид Аҳмедов билан суҳбатлашсангиз ютуқларнинг боисини меҳнатга йўяди.

Зеро, барака меҳнатда, ҳалолликда деганларича бор. Абдурашид ака “Дон — халқ ризқи” очиқ ҳиссадорлик жамияти қошидаги “Обидон”дон масъулияти чекланган жамиятнинг ютуқларини бойитиш билан биргаликда бу ерда фаолият кўрсатаётган бошланғич партия ташкилотига ҳам етакчилик қилмоқда. Биз у билан учрашиб, жамоада қилинаётган ишлар ва бошланғич партия ташкилотининг фаолияти хусусида суҳбатлашдик.

— Дорбозни маҳорат асрайди, маҳоратлининг қўлидан чиққан кема тўфон пайтида ўзини кўрсатади, дейди халқимиз. Шу маънода демоқчимизки, туман аҳли ҳозир корхона маҳсулотлари сифатидан мамнун экан. Айтингчи бунга қандай эришаяпсизлар?

— Инсониятни вояга етказган — меҳнатдир. Меҳнат қилиш учун ҳам ижод қила билиш керак. Корхонамизда асосан дон қайта ишланади. Биласиз, ундан ҳар хил тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин. Биз дастлаб шу масала устида иш олиб бордик. Хамир қорувчи мослама ва керакли жиҳозни бўш ётган корхоналардан келтирдик. Ускуналарни ўрнатиб бўлгач, маҳсулот ишлаб чиқаришни бошладик. Савдода биз ишлаб чиқараётган нон, макарон, печеньелар асло тўхтаб қолгани йўқ. Аҳоли севиб харид қилаяпти. Шу туфайли ўтган йили 458 тонна макарон, 142 тонна печенье, 50 тонна нон ишлаб чиқарилди. Маҳсулотларимизнинг харидоргирлигига асосий сабаб биринчидан сифатлилиги бўлса, иккинчидан арзонлиги. Масалан, биз маҳсулотга ортиш, тушириш, йўл ҳаражатлари каби ҳеч қандай устама қўймаймиз. Корхонамиз гарчи ташкил этилганига ҳали унча кўп вақт ўтмаган бўлсада, ўтган йили 15 миллион сўм соф фойда олдик. Ҳозир ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчиларнинг ойлик маоши ўртача 25-35 минг сўмни ташкил этаяпти. Жамиятимизда айни пайтда 25 киши иш билан таъминланди. Келгусида қўшимча цехлар ташкил этиб, яна 30 нафар ишсиз фуқарони ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этамиз.

— Сиз айни пайтда жамоада Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партиясининг бошланғич ташкилотига раҳбарлик ҳам қилаётган экансиз. Эндиликда котиб сифатида партия аъзолари орасида қандай ишларни амалга ошираяпсиз? Умуман партиянинг обрўсини ошириш учун нималар қилиш керак деб ҳисоблайсиз?

— Жамиятимизда 150 нафарга яқин киши меҳнат қилади. Шулардан 30 нафарга яқини партиямиз аъзоси. Яна орамизда партиямизга хайрихоҳлар кўп. Ихтиёрий равишда сафларимизга қўшилиш истагида бўлганларга партиямизнинг Дастури ва Низомини ҳаётий мисоллар билан кенг тушунтира бораяпмиз. Шунингдек, Президентимиз Фармонлари, ҳукумат қарорлари, Олий Мажлисда қабул қилинаётган қонун лойиҳаларини ҳам тарғиб қилаяпмиз. Ҳар битта жамоада сиёсий ўқувни ташкил этганмиз. Шунга асосан партиямиз фаоллари ҳафтанинг ҳар жума куни машғулот олиб боришаяпти. Мен эса шу кеча-кундузда партиямиз сафларини кенгайтириш, ҳар томонлама сиёсий жиҳатдан етук кадрлар билан мустаҳкамлаш, қолаверса, жорий йил декабрь ойида бўладиган сайловларга ҳар томонлама пухта тайёргарлик ишларини олиб бораяпман. Партиямиз обрўсини ошириш масаласига келганда энг аввало фаолларимиз партиямизнинг ғоялари билан халқ орасига кўпроқ кириб боришлари керак деб ўйлайман. Шунинг учун ҳам бошланғич партия ташкилотимиз ҳузурида тарғибот гуруҳини тузганмиз. Улар навбати билан маҳаллаларда, корхона, ташкилотларда бўлиб, партиямиз дастурида белгиланган вазифаларни тарғиб қилишаяпти. Аҳолининг муаммоларини ҳал этишда амалий ёрдам кўрсатаяпмиз. Бу эса хайрихоҳлар сонининг ошишига туртки бўлаётир. Ҳеч шубҳасиз, партиямиз аъзолари шу йил бўладиган сайловларга ҳар томонлама фаол иштирок этиб, муносиб номзодлар учун овоз берадилар.

Суҳбатдош:
Комил САХАТОВ,
“Адолат” мухбири

ЕР МАЛҲАМИ “ЧЎНТАК МАЛҲАМИ”ГА АЙЛАНГАНДА...

Қишлоқ хўжалигини минерал ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилиш кимёвий воситалари билан таъминлаш тартибини белгиловчи қонунчилик талаблари бузилмоқда. Нега?

(Давоми.Боши 1-бетда)

Хусусан, Самарқанд вилояти, Оқдарё тумани “Қишлоқхўжаликкимё” бўлими муҳандиси Ф.Мамараҳимов 121,5 минг сўмлик эҳтиёт қисмларни, бўлим бошлиғи Ф.Бобоёров эса “ДЗ-101” русумли умумий баҳоси 303,2 минг сўмлик бўлган тракторни ўзлаштирганликлари ҳолати юзасидан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 167-моддаси 2-қисми “в” банди билан жиноят иши қўзғатилган.

Оқдарё тумани “Қишлоқхўжаликкимё” бўлими омбор мудири О.Довуров ўзининг жавобгарлигидаги 69,6 минг сўмлик товар моддий бойликларини ўзлаштириш йўли билан талон-тарож қилган.

Таҳлилларга кўра, айрим хўжалик раҳбарлари ва бошқа масъул шахслар томонидан мулкка хўжасизларча муносабатда бўлиш, талон-тарож қилиш ва хизмат вазифасига совуққонлик билан қараш каби жиноятлари ҳам содир қилинган.

Хусусан, Самарқанд вилоятининг Нуробод туманидаги “Сазағон” ширкат хўжалиги минерал ўғитлар омбори мудири Д.Саттаров ва хўжалик бош ҳисобчиси Ф.Самиевлар ўзаро жиноий тил бириктириб, 2,8 млн. сўмлик 43 тонна аммиакли селитрани номаълум шахсларга сотиб, талон-тарож қилганлар.

Минерал ўғитларни республикадан ташқарига қонунсиз олиб чиқиб кетилишининг олдини олишга қаратилган тадбирлар амалга оширилаётганлигига қарамай Тожикистон, Қозоғистон, Туркманистон ва Қирғизистон Республикалари билан чегарадош бўлган айрим ҳудудларда бундай ҳоллар содир этилиб турибди.

Текширувлар давомида Жиззах вилоятида 118 та, Наманганда 148 та, Фарғонада 96 та, Андижонда 66 та, Сирдарёда 26 та, Тошкентда 4 та ва Самарқанд вилоятида 1 та республикадан минерал ўғитларни четга олиб чиқиб кетишга уриниш ҳолатлари аниқланган.

Жумладан, Сирдарё вилоятининг Ховос шаҳарчаси А.Яссавий кўчаси 61-уйда яшовчи Р.Абдужабборов давлат белгиси бўлмаган “Урал” русмли мотоциклда айланма йўллар орқали 20,3 минг сўмлик 350 килограмм селитрани Тожикистон Республикасига олиб кетаётган вақтда ушланиб, маъмурий жавобгарликка тортилган.

Жиззах вилоятида яшовчи Ш.Сафаров Тожикистон Республикасида сотиш учун 23,5 минг сўмлик 560 килограмм минерал ўғитни чегарадан олиб ўтаётганида ушланган.

Фуқаролар Т.Раҳимов ва У.Сейдамановлар ҳам ўзаро жиноий тил бириктириб, Қозоғистон Республикасига 491,8 минг сўмлик 11 тонна аммиакли селитрани чегарадан олиб ўтаётганда божхона ходимлари томонидан ушланганлар.

Ушбу ҳолатлар юзасидан қўзғатилган жиноят ишлари судда кўрилиб, айбдор шахслар суднинг ҳукми билан тегишли жазога тортилган.

Бу йилги дала ишлари ҳар йилгидан эрта бошланмоқда. Деҳқончиликнинг кўзини билган пахтакорлар чигит экиш учун техникаларни старт чизиғига келтириб қўйдилар. Эндиги вазифа чигитни ўз вақтида экиб, ғўза ниҳолларига сифатли ишлов беришдир. Бироқ жойлардаги айрим раҳбарларнинг лоқайдликлари туфайли минерал ўғитлар, техникалар талон-тарож қилинмоқда. Аҳвол шундай давом этадиган бўлса, кузда яна режалар барбод бўлиб, деҳқонларимиз мулзам бўлиб қолиши мумкин.

Рустам НИШОНОВ,
Республика бош прокуратурасининг Умумий назорат бошқармаси катта прокурори

КЎЧМАС МУЛК САВДОЛАРИ

Жорий йилнинг ўтган ойида Республика кўчмас мулк биржасининг Бухоро вилояти бўлимида учта биржа ва учта кимошди савдолари ўтказилди. Уларда жами 100,5 миллион сўмлик 47 та иншоот сотилди.

Сотилган иншоотлардан саккизтаси 28,6 миллион сўмлик давлат мулки ҳисобланади. Улардан бири кўчмас мулк ва еттитаси эса Ромитан ва Ғиждувон туманларидаги уй-жой қуришга ажратилган ер майдонларидан иборат. Иккиламчи бозорда эса 71,9 миллион сўмлик 39 та иншоот сотилди. Мулкларнинг нархи дастлабки баҳосига нисбатан ўртача 150 фоизни ташкил этди.

А.ҚУДРАТОВ.

Спорт ва саломатлик

ҚОРАТЕПА ҚИШЛОҒИДА ЎЙИНГОҲ ҚУРИЛЯПТИ

Асака туманида “Қоратепа” номи билан аталувчи сўлим ва обод қишлоқ бор. Фарғона вилояти Кува тумани билан чегарадош. Туман марказидан 12 чақирим олисда жойлашган, 30 минг аҳоли яшайдиган бу қишлоқ аҳолисининг 18 минг нафарини ёшлар ташкил этади. Бу ерда спортни жон-дилидан севувчи, унга меҳрини қўйган йигит-қизлар талайгина.

Президентимизнинг болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тузиш ҳақидаги Фармонидан сўнг соҳага бўлган эътибор янада кучайди. Қишлоқда 15 минг томошабинга мўлжалланган, жаҳон андозаси даражасидаги ўйингоҳ бунёд этилмоқда. Унинг лойиҳа қиймати 2 миллиард 350 миллион сўмга тенг. Бунёдкорлик ишлари ҳашар йўли билан амалга оширилаяпти. Бу хайрли ишга ўтган йилнинг март ойидан киришилди. Иншоотнинг узунлиги 170 метр, эни 84 метрни ташкил этади. Қисқа вақт ичида 35 минг кубометр тупроқ ишлари бажарилди, 400 кубометр бетон ётқизилди. Бу ишларда ширкатнинг 1000 нафар аъзоси ва маҳалла аҳолиси қатнашиб ишни тез ва сифатли амалга оширишди. Бетон четдан сотиб олинмаяпти, аксинча, иншоотнинг ўзида тайёрланаяпти. "Асакасой" бўйларидан ташиб келтирилган чим эса футбол майдонига ётқизилди.

Лойиҳада белгиланганидек, баландлиги 30 метрли, икки қаватли ўйингоҳ трибунасининг биринчи қаватида ҳакамлар хонаси, футболчилар учун ечиниш-кийиниш бўлими ва душхоналар бор.

Бугунгача бажарилган ишларнинг барчаси қўл кучи ва ширкат хўжалигининг техникалари ёрдами ҳисобига амалга оширилди. Четдан ёлланма ишчи ва техникаларга зарурат бўлмади. Амалга оширилган ишларга 60 миллион сўм маблағ сарф қилинди. Смета-лойиҳада қайд этилган маблағ сарфланиши шарт эмас. Чунки ширкат хўжалиги ҳисоб рақамида ана шундай ҳажмдаги бўш маблағ йўқ. Бир сўз билан айтганда ишларнинг қолган қисмлари ҳам ҳашар йўли билан бажарилади.

Барпо этилаётган ўйингоҳ ёнида қишлоқ маданият боғи бор. Унга 45 минг туп терак экилиб парвариш қилинмоқда. Боғда икки минг ўринли кураш майдони қурилган. Шунингдек, ёзги эстрада саҳнаси ҳам мавжуд. Боғнинг умумий майдони 6 гектарни ташкил этади.

Тошкент, Наманган вилоятларининг Янгийўл, Косонсой, Задарё туманлари ҳокимлиги вакиллари бу ерда бўлишиб хўжаликда барпо этилаётган ўйингоҳ ва кураш майдонларини, кўздан кечирдилар. Қоратепада юзага келаётган ўйингоҳ мазкур ширкат хўжалиги раҳбарияти, айниқса хўжалик бошқаруви раиси Абдуманноб Парпиевнинг спорнинг аҳамиятини яхши билганликлари ва унга амалий эътиборларидан далолатдир. Ўйингоҳ мустақиллигимизнинг 13 йиллиги байрами нишонланадиган кунда фойдаланишга топширилади. Ана шунда Бобур номли ширкат хўжалиги футбол жамоаси республика иккинчи лига чемпионатида иштирок этиб, Асака тумани шарафини ҳимоя қилади.

Кези келганда шуни айтиш жоизки, яқинда Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Андижон вилоят қўмитаси ҳамда жисмоний тарбия ва спорт жамияти ҳамкорлигида ширкат хўжаликлари жамоалари ўртасида “Оқ олтин” кубоги учун футбол бўйича мусобақалар ўтказди. Унда вилоятимизнинг барча туманлари қатнашди. Ана шу нуфузли беллашувларда Қоратепа футбол жамоаси биринчи ўринни қўлга киритиб бош совринга сазовор бўлди.

— Жамоамизга хўжалик бошқаруви барча шарт-шароитларни яратиб беряпти, — дейди футбол жамоаси сардори Музаффар Раҳимбердиев. — Спорт кийим-кечакларимиз, футбол тўплари етарли. Жамоа кўплаб турнирларда иштирок этиб, юқори натижаларга эришмоқда.

Қишлоқда спортнинг таэквандо, бокс, белбоғли кураш турлари тобора оммалашиб боряпти. Қишлоқ спортчилари вилоят, республика мусобақаларида иштирок этиб, қувончли натижаларга эришмоқдалар.

Йиллар ўтаверади. Бироқ бунёд этилаётган ўйингоҳ, спорт майдонлари авлодлар оша қишлоқ аҳолиси саломатлигини мустаҳкамлаш, уларни бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, қоратепаликлар орасидан машҳур спортчилар етишиб чиқиши учун хизмат қилаверади.

Б.ЗОКИРЖОНОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.
С.ТЎЛҚИНОВ,
“Адолат” мухбири.

ДЕҲҚОН БИЛАН ҲАМНАФАС

Бир вақтлар устоз журналистлардан бири раҳбарлар ҳақида мақтаб ёзмоқчи бўлсанг, уларнинг баландпарвоз, чиройли сўзларига қараб эмас, халққа ғамхўрлиги, юртимиз равнақи учун фидокорлигини билиб ёз деганди. Бундай олганда бу гапда жон бор. Хизмат тақозоси билан биз журналистлар кўпчилик раҳбарлар билан учрашамиз. Юрагида эл-юрт ишқи бўлган раҳбар ўзидан кўра жамоаси томонидан одамларнинг меҳнати туфайли эришилган ютуқлар ҳақида айтишади.

“Навоийқишлоқхўжаликкимё” очиқ турдаги акциядорлик жамияти бирлашмасига қарашли Хатирчи туман филиали раиси Ибодулла Мустафоев ҳам ана шундай камтар, ўзидан кўра одамлар меҳнатини кўз-кўз қиладиган раҳбарлар тоифасидан экан. Хатирчиликларнинг айтишича, Ибодулла Мустафоев қарийб 8 йил Абриев номли ширкат хўжалигини бошқарган. Ана шу йиллар мобайнида у ғалла, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини бажариш билан, ундан кўрилган катта-катта даромадлар эвазига хўжалик ҳудудидаги қишлоқ йўлларини ободонлаштириш, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш сингари турмуш тарзига алоҳида эътибор қилган.

Шунингдек, мактаб ва болалар боғчалари биноларини таъмирлаш, кам даромадли ва меҳнат фахрийларига катта ёрдам берган. Шу боис ҳам ҳали-ҳанузгача ширкат хўжалиги меҳнат аҳли Ибодулла Мустафоевнинг жонкуярлиги ва фидойилигини фахр ва ифтихор ҳисси билан айтиб юришаётир.

2000 йили Ибодулла Мустафоев “Навоийқишлоқхўжаликкимё” ҳиссадорлик жамияти бирлашмасининг Хатирчи туман филиалига раҳбар бўлиб келганида ишни жамоа ўртасида тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, деҳқонларга ҳалол хизмат кўрсатиш, хўжаликларга ўғит тарқатилишида талон-тарожликка йўл қўймаслик, ҳисоб-китобларни ўз вақтида амалга ошириш зарурлигидан бошлади. Бунинг учун тумандаги хўжаликларга чиқиб раислар, фермерлар билан давлат томонидан келтирилаётган ўғитнинг ҳар бир ҳовучи ҳисоб-китобли, уни очиқ ҳавода ташлаб қўйиш, баъзи кимсалар томонидан талон-тарож қилдиришга йўл қўймаслик ҳақида жон куйдириб суҳбат ўтказди.

Ибодулланинг хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари билан ана шундай тарзда иш юритиши бежиз эмас эди. негаки, кўпчилик хўжаликларда катта-катта маблағлар ҳисобига келтирилган ўғит очиқ жойларда сочилиб ётганлигини гувоҳи бўлган... Бундан ташқари баъзи хўжаликлардаги омбор мудирлари ва ўғит ташувчи шахслар арзимаган чой чақа учун шахсий томорқа эгаларига пуллаган фактлари ҳам қулоғига чалинган. Ана шунинг натижасида хўжаликлардаги ерларга керакли миқдорда ўғит солинмай ғўза ва экинлар ривожидан қолиб ҳосилдорлик пасайиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Биз бундан тўрт-беш йил аввал филиалда бўлган эдик. Ўшанда бу маскан эгаси йўқ жойга ўхшаб ётганди. Деворсиз бўлганидан баъзи йўловчилар узоғини яқин қилиш учун ташкилот ичкарисидан ўтиб қайтишарди. Ўғитлар жойланган омборхонанинг ҳам шиферлари синганидан дорилар ёғин-сочинда қолиб кетарди. Ташкилотнинг каттагина майдонидан фойдаланиш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмаганди. Ибодулла Мустафоев ишга келган кезлари бундай хунук аҳволни кўриб ич-ичидан қаттиқ ачинди. У омборхоналарни қайта таъмирлаш, ташкилот атрофини девор билан ўраш, ташландиқ майдондан самарали фойдаланиш йўлларини қидирди.

Бугунги кунда филиал ҳовлисига кирган кишининг баҳри дили очилади.

— Ўтган йили, — дейди Ибодулла Мустафоев ташкилотимиз атрофидаги 8 гектар ерда жамоамиз томонидан картошка, сабзи, пиёз, мош ва помидор сингари рўзғор маҳсулотлари етиштирилди. Филиалимиз ана шу деҳқончиликдан ярим миллион сўм даромад кўрди. Бундан ташқари ишчи-хизматчиларимизга ҳам шу маҳсулотдан тарқатдик. Бу йил боғдорчиликка ҳам эътибор қаратдик. Филиалга тегишли очиқ майдонларни бир қаричи ҳам бекор турмаслиги учун, 1,2 гектар майдонда боғ яратиш учун нок, олма, залдори, ҳурмо кўчатларини ўтказдик. Бу ишда Умарқул Ёдгоровнинг хизматлари катта бўлди. Бундан ташқари Оқтошдаги темирйўл яқинида ва туманимиздаги Мирзо Улуғбек номли ширкат хўжалигида 1000 тоннадан уруғ сақланадиган омборлар қурилди.

Ибодулла Мустафоев раҳбарлик қилаётган филиал жамоаси ҳамма ишда жонкуярликларини намоён этишаётир. Айниқса, асосий хизмат ширкат хўжаликларига уруғ етказиб бериш, деҳқонлар экинларини ўз вақтида ва сифатли дорилаб беришда кунни-тунга улаб хизмат қилишяпти. Биргина ўтган йили ширкат ва жамоа хўжаликларига 1200 тонна ўрнига, 1872 тонна минерал ўғит, ташиб беришди. Режадаги 1000 гектар ўрнига 1129 гектар майдонга зараркунандаларга қарши ишлов хизматини бажаришди. Мижозларга автотранспорт хизматини ҳам намунали бажардилар. Деҳқонларга 4000 тонна ўрнига 6155 тонна юк ташиб бериб, бу борадаги режани 153,9 фоизга уддалашди.

Жамоанинг баракали меҳнат қилаётганликлари туфайли 39800,0 сўм фойда олиш кутилаётир. Ялпи даромад эса 203228,0 сўмга яъни 102,3 фоизга бажарилди.

Ютуқлар ўз ўзидан қўлга киритилаётгани йўқ албатта. Муваффақиятнинг замирида моҳир ташкилотчи, тадбиркор раҳбар, эл-юрт иши учун жонкуяр Ибодулла Мустафоевнинг саъй-ҳаракати туфайлидир.

Аскар ЖАЛИЛОВ,
“Адолат” мухбири

Фахр

Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг таваллуд куни олдидан

ДИЛБАР ШАХС

Темурийлар даври жаҳон тараққиёти тарихида энг катта ютуқларга эришилган давр бўлиб, ўзининг ижтимоий-сиёсий, маданий ҳаётда ижобий силжишлари билангина эмас, балки моддий маданиятнинг бебаҳо дурдоналари билан ҳам ажралиб туради.

Йирик давлат арбоби, аллома ва машҳур олим Заҳириддин Муҳаммад Бобур 1483 йилнинг 14 февралида туғилди. У отаси томонидан Темурнинг бешинчи авлоди эди. Бобур катта ҳаёт синовларини бошидан кечириб, темурийлар ўртасидаги ўзаро низо-жанжалларни тўхтатишга ва Шайбонийхон ҳужумини бартараф этишга ҳаракат қилди. Унинг Самарқандни қўлга киритиш орқали мустаҳкам сиёсий ҳокимиятни вужудга келтириш масаласидаги ҳаракатлари муваффақиятсиз тугади.

1505 йилда Бобур Қобулга ҳужум қилиб, Афғонистонни эгаллаб олди. 1507 йилда ўзини подшоҳ деб эълон қилиб, темурийлар ҳукмронлигини таъминлади. 1510-1511 йилларда унинг Мовароуннаҳрни қайта эгаллаш учун қилган ҳаракатлари зое кетди. 1513 йилда у Қобулга қайтиб келиб, қайта Марказий Осиёни қўлга олишга кўзи етмагач, Бобур Ҳиндистонга беш марта юриш қилди. 1525 йилга келиб Ҳиндистонни бутунлай ишғол қилишга киришди. 1526 йил 21 апрелда Панипат жангидан кейин Ҳиндистонда Лўдийлар сулоласини тугатди. Ҳинд тарихчиси доктор Р.Г. Трипатеннинг ёзишича, "У (Бобур)нинг бобоси Темур тўғлоқлар сулоласига қандай хотима ясаган бўлса, бу жанг ҳам Лўдийлар сулоласига ана шундай якун ясади".

Британия тарихчиси Стенли Лейн Поулнинг ёзишича, "Бу воқеа улар ҳокимиятининг якуни ва қўл остидаги барча мамлакатларнинг бой берилиши эди". Бобур 1527 йил 17 мартда Қанва ёнидаги жангда Ражпутлар қўшинини мағлубиятга учратиб, Деҳлига кўчди.

1529 йилнинг 6 майида Гограддаги жангдан кейин тўлиқ Ҳиндистонда ўз ҳукмронлигини ўрнатди. Бобур шижоатли ҳукмдор, ҳарбий ишни яхши эгаллаган, сулҳ ишларида вазиятни тўғри баҳолайдиган, энг оғир вазиятлардаги жангда моҳирона раҳбарлик қилиш тажрибасига эга эди. Бобур ҳарбий саркарда сифатида ҳарбий қўшинни интизомли ва тажрибали сарбозлардан ташкил этишга, қуроллардан тўғри фойдаланишга алоҳида эътибор берар эди. Унинг саркардалик қобилияти тўғрисида С.Лейн Поул шундай ёзади: "Бобур лашкарини жасоратга ундаган ва уларга шижоат бағишлаган омил саркарданинг совуққон, соф виждони ва синчков тактикаси эди". Шунинг учун ҳам афғон ва ҳиндлар жон-жаҳди билан мардона жанг олиб борсалар ҳам, яхши тайёргарлик кўрган Бобур лашкарига бас кела олмас эдилар. Энг муҳими, Бобур Ҳиндистонни қўлга киритгач, шу юртда қолишга қатъий қарор қилди. Бу эса унинг беклари ва навкарларидаги иккиланишга чек қўйди. Шунингдек, маҳаллий халққа Ҳиндистонни талаб кетиш учун эмас, балки бу юртга муқим яшаш учун келганлигига тўлиқ ишонч ҳосил қилдирди. Яхшилик ва бўйсунишни истаган афғон бекларига Бобур ҳам катта эътибор кўрсатди. Давлатхон Лўдининг ўғли Диловархонга "Хони хонон" унвонини бериб, унга жуда катта ер-мулк ажратиб берди. Бобур ҳаётининг охирги кунларида Ҳиндистоннинг маданий-маиший ҳаётида катта ижобий ишларни амалга оширди. Бобурнинг шахси ва олижаноб фазилатларга эга эканлиги тўғрисида жуда кўплаб олимлар ўз фикрларини билдирганлар.

Мирзо Ҳайдар ўзининг "Тарихи Рашидий" китобида Бобур "Беҳисоб олижаноб хислатларга бурканган эдики, у зотнинг мардлиги ва саховатпешалиги ҳамма хислатларидан устун турар эди" деб ёзса, инглиз тарихчиси С.Лейн Поул Бобурни "Шарқ тарихидаги энг мафтункор шахс эди" деб баҳолайди. У фарзандларига садоқатли, вафодор бўлишни, тилни мукаммал ўрганишни, камолот сари интилишни маслаҳат берди. У икки асосий нарсага — "Интилганга толе ёр" ва "Беғамлик ва лоқайдлик ҳукмдорнинг иши эмас", деган ғояга амал қилишни таъкидлар эди. У маърифатли шоҳ бўлиб, туркий тилларни мукаммал билиш, араб ва форс тилларини пухта эгаллаш, табиатни, унинг сирларини англаш каби ғояларни ўртага ташлаган эди. Унинг "Бобурнома" асарида вилоятларнинг табиий ҳодисаларини, табиат манзараларини, иқлим, жониворлар ва паррандалар оламини, гуллар ва мевалар дунёсини, санъат ва ҳунармандчиликни, халқларнинг урф-одатларини тасвирлаб беришга ҳаракат қилган. А.С.Беревижхонимнинг ёзишича: "Бобурнома" бутун тарихда яратилган ёзма ёдгорликларнинг энг бебаҳосидир". Бобур Ҳиндистондаги Бобурийлар салтанатининг асосчиси бўлганлигини инглиз тарихчиси В.А.Смит қуйидагича ёзади: "Бобур ўша даврдаги осиёлик шаҳзодаларнинг энг зўри бўлиб, унинг тарихдаги ўрни ўтмишдаги шаҳзодалар орасида улкан таҳсинга сазовордир". Шунингдек, европалик тарихшунос Гавел эса Бобурни "Ислом дунёси тарихидаги энг жозибадор шахслардан эди", деб таърифлаган бўлса, Англиялик шарқшунос У.Эрскимнинг таърифлашича, "Осиёлик шаҳзодалар орасида Бобур билан баробар мавкеи эгаллай оладиган шаҳзода бўлган эмас".

Ҳинд тарихчиси С.Р.Шарма Бобурни Англия қироли Генри VII билан таққослайди. Уларнинг иккаласи ҳам ўзига қадар бўлган тахт соҳиби ва даъвогарларини суриб ташлаб, ўз сулоласини давлат тепасига олиб келиб ўрнатдилар. У "Подшоҳ" унвонига сазовор бўлиб, давлатни темурийлар услубида бошқариб, ақл-заковат билан давлатга раҳбарлик қилди. Бобур ўз ўрнига ўғли Ҳумоюнни тахтга ўтқазиб, 1530 йилнинг 26 декабрида оламдан ўтди. У Аградаги "Ором боғи"га дафн этилган, кейин васиятига кўра, Кобулга, ўзи ният қилиб танлаб қўйган жойига дафн этилди.

Бобур асос солган сулола 332 йил ҳукмронлик қилиб, Ҳиндистоннинг барча жабҳаларида ўзларининг улкан ишлари билан муносиб из қолдирди.

XX асрнинг буюк давлат арбобларидан бири Жавоҳарлаъл Неру тили билан айтганда, "Бобур дилбар шахс эди. Уйғониш даврининг ажойиб султони, кучли, тадбиркор киши бўлиб, санъатни, адабиётни, гўзалликни севарди".

Бугунги кунда Мирзо Бобур ғазаллари, буюк "Бобурнома", шунингдек, ул зотнинг ғазаллари асосида айтиладиган мумтоз қўшиқлар кириб бормаган ўзбек хонадони йўқ. Халқимизнинг суюкли фарзанди, буюк шоҳ ва шоир Заҳириддин Муҳаммад Бобурга бўлган ихлосимиз ҳам, ҳурматимиз ҳам асло сўнмайди. Унинг муборак таваллуд айёми кўнгилларга сурур ва ифтихор бахш этади.

Сайфулло ТУРСУНОВ,
тарих фанлари доктори, профессор

Маънавият сабоқлари

ҲАСАДНИНГ УЙИ КУЙСИН

Ҳасад — бошқа кишининг муваффақиятини, бир қадар ўзидан устунлигини кўролмаслик туйғусидир. Ҳасад қилувчи ғайир ва баҳилдир. Одатда ҳеч бир нарса ёлғиз бўлмаганидек, ҳасаднинг ҳам "ака-ука"лари бор. Буни хусумат, адоват, ғийбат, игво ва бахиллик иллатларида кўриш мумкин. Баъзан "Ҳали ҳам орамизда ҳасад қилувчилар топилади" деган куюнишларга дуч келамиз.

Бировларга нисбатан кек сақлашлик, адоват ва қасд қилишликни хусумат десакда, аслида бунинг негизида ҳам ҳасад ётади. Яхши одамлар: "Умри давомида ҳасад қилмай яшади", деб эсланади. Ёки бўлмасам бирон фожиа юз берганида "Буларнинг ораларида ҳасад ва хусумат бор эди" дейдилар.

Ҳасаднинг "ака"си адоватдир. Адоват ўзаро низолар, душманлик муносабатларида намоён бўлади. Айниқса, гина-қудрат адоватнинг ҳамсоясидир. Гоҳида бир кишининг бошқа бир кишига нисбатан адовати бўлади. Ҳозир бундай ҳолатларни кўриб турибмиз.

Ҳасад ҳақида мулоҳаза юритар эканмиз, шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоғимиз керакки, ҳасад қилувчилар ниҳоятда хавфли одамлардир. Булар нафақат бошқаларга, балки ўзига, болаларига, ҳатто ака-укалари ва яқин кишиларига ҳам ҳасад қиладилар.

Ҳасад "соҳиб"лари кўпроқ кимлардир? Улар тенгдош дўст ва дугоналар, бир масканда ўқувчи ёшлар, қўни-қўшнилар, қуда-андалар, овсинлар, божалар ва барча тоифадаги фуқаролар орасида бўлиши мумкин. Айниқса, бир маҳаллада, бир жамоада ишлаб турадиганлар орасида ҳам ҳасадгўйлар учраб туради.

Ҳасадгўйлар илмли, мартабали, одоб ва ахлоқда обрўли кишиларни кўролмайдилар. Одатда бундайлар иши юришиб, омади кулганларга ғайирлик қилиб, уларни мағлуб қилмоқчи, обрўсизлантирмоқчи бўлишади. Покдомон, ҳалол ва ҳақгўй одамлар муваффақиятсизликка дучор бўлганида ҳасадгўй ҳузур қилади ва ич-ичидан қувонади. Кўп ҳолларда улар ўзларини устун кўрсатмоқчи бўладилар. Бундайлар ҳар қадамда яхшиларга очиқ ва пинҳоний зарба беришдан иборат. Бундайларнинг фикри ёди, ичи ҳасад билан тўла бўлади. Улар яхшиларга панд беришдан ором оладилар.

Ҳасадчи шайтонга дўст бўлади ва ўзининг ёмон, ғаразли, нопок йўлидан мутлоқо қайтмайди. Уларнинг қилмиши худди заҳри қотил — илон, қорақурут ва чаёнга ўхшаш: бировларга ноҳақ озор берисша, шундан хурсанд бўлишади. Кўп ҳолларда ҳасадчи сизнинг ёнингизда юради. Ўзини сизга яқин дўст тутиб, амалда эса доим ёмонлигини қилиб юради.

Одатда ҳасадчини бадбахт киши ҳам дейдилар. Булар ўз ёвуз қилмишларини амалга оширишда, ҳатто Худодан ҳам қўрқишмайди. Бундайлар гўё ўзларини ўта содда, жуда ҳам сипо, одобли кишилар қилиб кўрсатишга уринишади. Ҳасад туфайли амалга ошган ёвуз ниятлари боис тотув оилалар, яхши дўстлар, файзли давралар барбод бўлади, севишганлар бир-биридан ажралиб кетишади. Буларнинг юзи қора бўлиб, икки дунёси куйган ҳисобланади. Ана шундайлардан сотқинлар, хоинлар ва мунофиқлар чиқади.

Умргузаронликда бир ота-онадан туғилган ака-ука, опа-сингиллар орасида ҳам ҳасад қилувчилар бўлиши мумкин. Бунда бахти ўнг келиб, омади юришиб, ҳаётда ўз ўрнини топиб олган ака ёки сингилни укаси ёки опаси кўролмасдан ҳасад қилиши мумкин.

"Отамнинг бир гаплари ҳамон ёдимда, — дейди Нормат ака деган танишим. "Болам, акангда ҳасад уруғи кўп, ундан эҳтиёт бўлгин. Лекин уканг яхши, уни тарбияласанг сенга содиқ бўлади", — деган эдилар. Дарҳақиқат, отам тўғри ва ҳақ гапни айтган эканлар. Мен илм йўлига кириб, ўзимга хос муваффақиятларга эришдим. Илмий ишларимни узлуксиз давом эттириб, аввалига фан номзоди, сўнгра фан доктори илмий даражасини олишга муваффақ бўлдим. Шу билан бирга адабиёт боғининг эшигидан ҳам ўтиб, бу боғда бир хокисор боғбондек меҳнат қилдим. Меҳнатларим зое кетмади. Бирин-кетин китобларим чоп этила бошлади. Худо амалдан ҳам қисмади мени. Бутун борлиғимни, жону-жаҳонимни акамга бахшида этдим. Кичик бўлсам ҳам акамни ўқитиб, олий маълумотли савдо ходими бўлиб етишишига ҳисса қўшдим. Бунинг устига акамнинг тўртта фарзандини ҳам ўқитдим. Акам бойиб бадавлат бўлиб кетди. Бироқ менинг олимлигимга, амалимга ҳасад қилиб, ўзича ич-ичидан куйиб-ёниб, менга ёмонлик қила бошлади. Мен "акам-да!" деб кечириб кетабердим. Охири, этим суягимга бориб тақалди. Бунинг устига ёлғиз фарзандим оламдан ўтди. Унинг доғи ҳам мени сўндирди. Акам эса ўша-ўша ҳар қадамда ҳасад ўқини отиб, мени жароҳатлашга одатланиб қолди. Йиллар ўтди. Биз ҳам кексайиб қолдик. Бу орада мен олтмиш ёшга тўлиб қолибман, акам эса етмишдан ўтибди. Меҳнат жамоамизнинг раҳбари бир куни ҳузурига чақириб: "Юбилейингизни ўтказсак" деб қолди. "Йўқ" десам, "Ҳурматингиз бор" деб туриб олди. Ниҳоят рози бўлдим.

Тадбир мазмунли ўтди. Бироқ акам ҳам, унинг фарзандлари ҳам иштирок этишмади. Яхшиямки, укам Салоҳиддин ёнимда турди. Ундан акамни сўрасам, "Ҳасад ўтида ёниб ётир" деди..."

Гоҳида яқин қўни-қўшнилар ҳам бир-бирларини кўролмасдан, ҳасад қилишади. Чунки бир одам турмуши яхшиланиб, бойиб, бадавлат бўлиб, янги-янги уй қурса, машина олса, дабдабали тўй-у маракалар ўтказса, буни кўролмаган қўшниси ҳасад оловида ёниб, бу қўшнисига панд бериш йўлларини излайди. Унга қандай бўлса ҳам зарар келтиришга ҳаракат қилади. Ҳасад билан қўшнисининг уйига ўт қўйган ва бошқа қинғирликларни қилаётганлар ҳам учраб туради.

Ҳаётда илм йўлига эзгу ниятлар билан қадам қўйган ёшлар орасида ҳам ҳасадга берилувчилар бўлар экан. Бунга бир олимнинг икки шогирдини мисол келтириб ўтамиз. Улардан бири изчиллик билан тадқиқотлари устида тинимсиз ишлаши туфайли мақолалари, китоблари тез-тез чоп этилиб туради. Устозининг бу шогирдига бўлган ижобий муносабатини иккинчи шогирди кўролмайди.

Айнан энди бу борадаги тушунчаларни янада ойдинлаштирадиган бўлсак, биринчи шогирд Москвада докторлик ҳимоясини қилмоқчи бўлади. Бундан ҳасадга ботган иккинчиси Москвага, илмий кенгаш номига "Фалончи вафот этди, ҳимоя қолдирилсин!" деган мазмунда телеграмма юборади. У ўз қувлигини янада мустаҳкамлаш мақсадида илмий кенгаш раисига ҳам қўнғироқ қилиб "Фалончи вафот этди. Эртага дафн этилади" деб айтади.

Москваликлар ҳайрон. Бири: "кеча диссертант кўргандик" деса, бошқаси... Хуллас "остин-устун дунё" деганларидек, айнан шу даҳмазанинг устига диссертантнинг ўзи кириб келади. Бундай нохўрин ҳасадчи ҳамма нафратга тушади. Бироқ қўнғироқ қилган ва телеграмма юборган ҳасадчини фақат биргина диссертант тахмин қилади ва ҳимоя муваффақиятли ўтгач, ўша "дўсти"га қўнғироқ қилиб: "дўстингиз юз фоиз ҳимоя қилгани билан сизни табриклайман", дейди.

Худо бор. Худо ҳамма нарсани билади ва кўриб туради. Ҳасадчининг шу бир кечада бутун бадани оқариб, пес бўлиб қолади.

Спортчилар орасида ҳам ҳасадчилар бўлади. Ожиз ва ночор спортчилар, ғолибларига ҳасад қиладилар. Буни биз полвонлар, чавандозлар орасида ҳам учратамиз. Худди шундай ҳасадчилар бошқа соҳа кишиларида ҳам учраб туради.

— "Отам чавандоз эдилар, дейди Собирали исмли танишим. — Қовун-қовундан ранг олади деганларидек, кўпкарига ҳавасим, қизиқишим отамдан ўтганга ўхшайди. Доим саман отимизга қараб, баъзан уни миниб олиб, чавандозлик қилиб юрардим. Моҳир чавандоз отамнинг номи нафақат қишлоғимизда, балки туманимизга тарқалганди. У кишини Ҳайдар чопоғон деб аташарди. Қишлоғимизда яна бир Қорабой чавандоз деган киши ҳам бор эди. У отамга ҳасад қилиб юрар экан. Катта бир тўйда кўпкарига қўйган енгил машинани отам ҳалол билан олибдилар. Бундан ҳасад "оти"га минган Қорабой ака ўч олиш пайига тушиб, отамга ёмонлик қилганини ҳамқишлоқлар "Ҳа, Қорабой номардлик қилди-да!" деб ҳануз эслашади. Аслида у киши ёшлигидан отам билан дўст экан. Ҳасад буларнинг дўстлигига раҳна солди...

— "Бир ишхонада ишлайдиган икки ҳамкасбнинг бирида ҳасад олови гуркираб ёнмаганида, балки нохуш фожиа содир бўлмаган бўлармиди?", — деди Маҳкам ака деган танишим.

— Нима бўлганда ўзи?

— Ёмон иш бўлди-да. Исоқ ака деган ҳамкасбига ҳасад қилиб ҳар хил найранглар кўрсатибди. Фисқи-фужур гаплар тарқатиб, бир хокисор одамни бадном қилмоқчи бўлибди. Худо билгувчи дегани рост экан. Исоқ ака ўзи уюштирган ҳасаднинг думига ўзи боғланиб қолибди. Муғомбир тумшуғидан илинади деганларидек, бу муттаҳам мушукнинг думига қоғоз боғлаб, уни ҳамкасбининг хонасига ташлабди. Мушук одам эмаску, онгли фаолият кўрсатса, ахир. Ёниб турган газга қоғоз тегиб ёнибди. Мушук оловдан қўрқиб қочибди ва Исоқ аканинг ишхонаси ёнидаги уйга кирибди. Янги қурилган катта уйга ўт кетибди...»

Азал-азалдан ҳасад каби салбий туйғуларга берилмаслик тарбиясига ота-боболаримиз алоҳида эътиборни қаратиб келишган. Зеро, ҳасад қилишлик маънавиятсизлик ва ахлоқсизликнинг бир кўриниши экан. Бу ёвуз иллатдан сақланиш тарбиясини, демак, оиладан, боғча ва таълим-тарбиянинг барча тизимларидан тўғри йўлга қўймоқ зарур ва шарт. Шунинг учун ҳам ота-боболаримиз "Ҳасаднинг уйи куйсин" дейдилар. Ҳасад билан боғлиқ тарбиявий ишлар хоҳ диний, хоҳ дунёвийликда бўлмасин, ундан ҳаётимизда тўғри фойдаланишимизга одатланмоғимиз керак.

Абдулҳамид хожи
ҲАБИБУЛЛАЕВ
доцент

Пойтахтдаги "Дедеман Silk Road" меҳмонхонасида Республика Олий Мажлиси инсон ҳуқуқлари вакили (Омбудсман), Конрад Аденауэр жамғармаси, Республика Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақавий тадқиқотлар институти, Республика Инсон ҳуқуқлари миллий маркази, Республика Бош прокуратураси ҳамда Республика Ички ишлар вазирлигининг жазони ижро этиш бош бошқармаси ҳамкорлигида "Ўзбекистонда жазо бериш ижроси тизимини эркинлаштириш" мавзуида анжуман ўтказилди.

ИЖРО ТИЗИМИ ЭРКИНЛАШМОҚДА

Собиқ шўро тузуми инқирозга юз тутиши билан кўпгина соҳаларни эркинлаштириш лозим эди. Республика Олий Мажлисининг иккинчи чақириқ VI, IX ва XI сессияларида Ўзбекистон Президентининг дастурий чиқишларида асосий устувор йўналишлар белгилаб берилди. Асосий вазифалардан бири қилиб суд-ҳуқуқ тизимини эркинлаштириш белгиланди. Мазкур йўналиш бўйича Ўзбекистонда қатор ишлар амалга оширилди.

-Тўқсонинчи йилларнинг охиридан бошлаб журналистлар ва дипломатлар учун қамоқхоналарни бориб кўриш имконияти туғилди,- деди Конрад Аденауэр жамғармасининг Марказий Осиё ва Қозоғистон бўйича минтақавий вакили Томас Кунце. — 2003 йилда Халқаро Қизил Хоч ташкилоти вакиллари билан бирга ўттиздан ортиқ жазони ўташ муассасаларида бўлдик. Мақсадимиз қамоқхонадаги шарт-шароитларни хорижий андозаларга мослаштиришдан иборат эди. Бу албатта, бир кунда амалга ошириладиган гап эмас. Мазкур тадбирлар орқали бизлар бир-биримиз билан тажриба алмашамиз. Жорий йилда Ички ишлар ва жазони ўташ муассасаларидаги ходимлар учун қатор тадбирлар ўтказмоқчимиз. Тажриба алмашиш тариқасида Германиянинг федерал ўлкаларига, асосан Саксония ўлкасига ходимлар юборилади.

Д.ТОИРОВА.

"ДОЛЛАР ОПЕРАЦИЯСИ"

Янгийўл шаҳар прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бўлими ходимлари томонидан пухта амалга оширилмоқда

Қайд этиш керак: ҳозир ҳукуматимиз томонидан яратилган қулайликлар боис мамлакатимизнинг барча шаҳар ва туманларида валюта алмаштириш шаҳобчалари иш олиб бормоқда. Аммо айрим фуқаролар бундай қулайликларнинг қадрига етаётгани йўқ.

Ўз нафси йўлида қонунбузарликка йўл қўйишиб, "доллар операцияси" билан ҳамон шуғулланишмоқда. Янгийўл шаҳар прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бўлими ходимлари бундай қонунбузарликларга нисбатан муросасиз кураш олиб боришмоқда.

— Шу йилнинг 5 февралида ўтказган тезкор тадбиримизда фуқаро Қобулжон Қодировни ушладик, — дейди бўлим бошлиғи, биринчи даражали юрист Шерали Мирзаҳмедов. — У ўз хонадонида 650 АҚШ долларини 650 минг сўмга сотди ва ўзининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 177-моддаси 2-қисмида қайд этилган жиноятларни содир этди. Ўтказаётган тезкор тадбирларимиз ўз самарасини бермоқда. 7 февраль куни ҳам яна бир "доллар операцияси"га сўнгги нуқтани қўйдик. Ўз хонадонида 400 АҚШ долларини қонунга хилоф равишда пуллаётган Абдуғани Юнусов қўлга олиниб, жиноий жавобгарликка тортилди.

Ҳа, доно халқимиз "Қилмиш-қидирмиш", деб бежиз айтмаган. Кимки, нафсига эрк берса, ҳаётнинг аччиқ сабоғини чиқаради. Шундай экан, ноқонуний ишлардан ҳам наф йўқ. Чунки бир кун бўлмаса бир куни бундай хатти-ҳаракатнинг "миси" чиқиб, охир-оқибат одамни ёмон отлиққа чиқариб қўйиши мумкин.

Гулчеҳра РАЗЗОҚОВА,
Тошкент вилояти прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси матбуот гуруҳининг катта инспектори

СУРАТДА: бўлим бошлиғи Шерали Мирзаҳмедов катта инспектор Акбар Дониёров, катта суриштирувчи Камолиддин Жамолов ва инспектор Шуҳрат Мухторов билан солиқ ва валютага оид яна бир жиноий хатти-ҳаракатнинг пайини қирқиш юзасидан ўзаро маслаҳатлашишмоқда.

Ушбу гуруҳнинг хатти-ҳаракатларидан воқиф бўлган киши албатта ҳайратдан ёқа ушлаши тайин. Чунки улар содир этган жиноятлар шундай даҳшатлики, нафақат инсон боласи, балки, ашаддий қонхўр ҳайвон ҳам бундай қабоҳатни қилишига ишониш қийин. Сабаби, бундай ишни Оллоҳнинг бандалари бўлган инсонлар қилмайдилар. Чунки мусулмончиликда инсон инсоннинг қонини тўкиши гуноҳи азим ҳисобланади.

Шу сабабли ҳам кўплаб одамларни ўлдириб, қўллари қон бўлган кимсалар инсон эмас, шайтонга қўл бериб унга малай бўлган нобакорлардир. Келинг, ҳурматли муштарий, ушбу ҳикоямизни ўқиб уларнинг қилмишига ўзингиз баҳо беринг.

ШАЙТОН МАЛАЙЛАРИ

ТЎҚЛИККА ШЎХЛИКМИ, Ё...

Аслиддин Рустамов Жиззах вилоятининг Арнасой туманида яшайди. Ҳеч нарсадан камчилиги йўқ. Ўзига тўқ оила фарзанди. Керагида тагида отасининг "Волга" машинаси. Агар ҳалол ишлайман деса ҳамма нарса муҳайё, яъни имкониятлар етарли.

Аммо Аслиддиннинг меҳнатга тоқати йўқ. Яъни "ош бўлса иш бўлмаса, ёз бўлсаю қиш бўлмаса", деб текин луқмани кўрганда ўзини томдан ташлайдиганлардан. Бироқ бойлик дегани оёқ остида ётмайди. Уни топиш учун тер тўкиш керак. У қандай қилсам чўнтагим жарақ-жарақ пул кўраркин деб юрганда хаёлига бир фикр келиб қолди-ю ўз фикридан ўзи чўчиб тушди. Шу туфайли ҳам ичидагисини ташига чиқармай юраверди.

Бир куни таниши Бакит Сулейменовни учратиб қолди. Учрашув баҳона қиттай-қиттай қилиб чақчақлашиб ўтиришди. Аксига олиб яна томоқ тақиллаб қолганда киссаларидаги пул тугаб қолди.

— Қани энди бир пачка пулинг бўлсаю шоҳона дастурхон тузиб бир яйрасанг, — деб қолди Бакит.

Ана шунда Аслиддин анчадан бери дили тубида беркиниб ётган муддаони қандай тилига чиқарганини сезмай қолди.

— Бир пачка пул билан узоққа бориб бўларканми? Нари борса бир-икки маишатга етади-да! Агар истасанг, бир иш бор. Агар шуни қилсак, доимо еганинг ортингда, истаганинг олдингда бўлади, — деди у тамшаниб.

— Қанақа иш экан билсак бўладими?

— Бўладию аммо қийин томонлари кўпда!

— Э бу ёғидан хавотир олма. Пул бўлса тоғни ағдариб ташлайман.

— Ҳеч қанақа тоғни ағдариш керак эмас. Айрим одамларни чоҳга ағдарсак бўлгани. Пулнинг ўзи оқиб келаверади.

— Розиман. Очиғи пулсиз юриш жонимга тегиб кетди. Аниқ режа мўлжал борми?

— Режа бор. Аммо уни тузиш ва бажариш керак.

— Хўш нима қиламиз.

— Ҳозир нима кўп киракашлар кўп. Иккита одамдан биттасида машина бор. Киракашларни эса тўрга илинтириш осон. Соққасини берсанг "лубой" жойга кетаверишади. Ана шунда овлоқ жойда асфаласофинга жўнатамиз. Машинани эса...

— Бўлди, тушундим. Режанг чакки эмас. Бироқ иш осон кўчиши учун яна бир шерик топиш керак, — деди Бакит хурсанд бўлиб.

— Топамиз. Анави Бекболат бор-ку, ўша ҳам пул йўқ деб нолиб юрганди. Ўша билан бир гаплашиб кўрайлик, ёнимизга қўшилса, ишончли одам.

Иккаласи Бекболатни излаб топишди. Мақсадни айтишган эди у ҳам иккиланиб ўтирмай рози бўла қолди. Лекин у чаққонроқ ва уддабуронроқ экан, ташаббусни қўлга олди.

Бекболат:

— Мен ҳам анча вақтдан бери шуни ўйлаб юргандим. Фақат менинг айтганимни қиласанлар. Насиб қилса ҳаммаси хамирдан қил суғургандек бўлади, — деди-да шерикларига кўрсатмалар бериб роса тушунтирди.

«Бошлиқ»нинг топшириғига биноан Аслиддин билан Бакит 1993 йил 1 ноябрь куни спорт сумкасига битта пичоқ, арқон ва минерал сувдан бўшаган шиша идишни солиб, Гулистон шаҳрида пайдо бўлишади. Лекин ўша куни Бекболат айтгандек машинани топиша олмади. Эртаси куни, яъни, 2 ноябрда шаҳар автошоҳбекатида Гулистон шаҳар 9-таксомотор паркига тегишли Газ — 2411 русумли давлат рақами 30-64 СИА бўлган такси машинасини кўриб қолишади. Қарашса «бошлиқ» айтган машинанинг ўзгинаси.

Икковлон такси ҳайдовчиси Николай Потаповнинг олдига бориб, Оқ олтин туманига олиб бориб қўйишни илтимос қилишиб, хизмат ҳақи учун икки баробар пул беришларини айтишади. Мўмай пулнинг дарагини эшитган таксичи ҳам ноз қилиб ўтирмай рози бўлади.

Тез орада оч малла рангли "Волга" машинаси Оқ олтин тумани маркази сари йўл олади. Марказга етганларида Аслиддин ҳайдовчига яна бироз юриб, ўнгга юришни буюради. Машина кимсасиз жойга етганида Аслиддин фурсат етганини англаб орқадан туриб Николай Потаповнинг бошига шиша билан тушириб қолди. Зарбанинг зўридан ҳайдовчи ҳушидан кетади.

Каримжон РИХСИЕВ.
(Давоми бор)

ЭЛГА МАНЗУР

Халқимизда яхши бир мақол бор: "Жўжани кузда санаймиз". Шундай экан, ақлли кишилар ҳар бир соҳада қиладиган ишларининг йиллик сарҳисобини қилиб борадилар. Айниқса, эл-юртнинг фаровонлиги йўлида қилинган меҳнат эвазига яхши ютуқлар қўлга киритилса, кўнгил янада таскин топади.

Гап шундаки, Сурхондарё вилояти божхона бошқармаси "Сариосиё" божхона мажмуи жамоасининг бу борадаги саъй-ҳаракатларига бир назар ташлайдиган бўлсак, юқоридаги фикримизнинг тўғри эканлигига амин бўламиз.

Божхона масканининг 33 нафар фидойилари ўтган йилни намунали якунладилар. Божхоначилар ўтган йилда жами 255 та ҳолат бўйича умумий қиймати 65662000 сўмлик буюмларни республикамиз ҳудудидан ноқонуний равишда четга олиб чиқиб кетилишининг олдини олишди. Жумладан, улардан 6995404 сўмлиги заргарлик буюмлари, тилло тақинчоқлардир. Шунингдек, 35 та ҳолат бўйича 25883 АҚШ доллари ушлаб қолинди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 майдаги 154-сонли қарорининг ижросини таъминлаш борасида қилинган ишлар ҳам салмоқлидир. Натижада 105 та ҳолат бўйича божхоначилар амалдаги қоидаларнинг бузилганлигини аниқладилар. Бу билан 34099000 сўмлик товар-моддий бойликларимиз четга чиқиб кетилишининг олди олинди. Оқибатда 27005414 сўмлик моддий-товар бойликларининг эгаларига нисбатан жиноий иш қўзғатилди...

Файзулло Омонов, Суҳроб Турсунбоев, Икром Бегматов каби божхоначиларнинг ўз хизмат вазифаларига нисбатан садоқати хусусида ҳар қанча гапирсак оз. Яна Искандар Сайриддинов, Шавкат Қаландаров, Зокир Холматов, Юсуф Каримов, Дилрабо Мустафоқулова каби соҳа жонкуярларининг ишлари ҳам алоҳида эътиборга молик. Улар боис мамлакатимизнинг жанубий дарвозалари мустаҳкам.

Мели ОМОНОВ,
"Сариосиё" божхона назоратининг ўтказиш мажмуи бошлиғи.

Самарқанддаги болалар жарроҳлиги илмий-даволаш марказида тиббий муолажанинг энг самарали усулларидан фойдаланилмоқда. Шуни ҳам таъкидлаш жоизки ушбу Марказнинг болалар жарроҳлигига оид илмий ишлари чет элларда ҳам эътибор қозонган. Шу боис бу ерда мамлакатимизнинг турли шифохоналаридан соҳа мутахассислари ташриф буюриб ўз малакаларини оширадилар.

Суратда: марказ ҳаётидан лавҳалар.
Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ олган сурат.

ТАНЛОВ АСОСИДА

“Олтин мерос” жамғармаси Андижон вилояти бўлими “Андижоннома” газетаси билан биргаликда вилоятдаги таниқли кишилар тўғрисида мақолалар жамланган “Андижон чинорлари” китобини нашрга тайёрлади.

Тўплам андижонлик таниқли фан, маданият, адабиёт ва санъат, шунингдек давлат ва жамоат арбобларининг ҳаёти ва фаолияти ва ижодларини ҳар томонлама тарғиб қилишни мақсад қилиб қўйди. Китобни тузувчиларнинг таъкидлашларича, нашр учун асарларни танлашда манбаларнинг аниқлигига алоҳида эътибор қаратилди.

К.НИЗОМОВ,
“Туркистон-пресс”

Балки кексалик ҳам донишмандликдир,
Авлодларга ўрнак — бергувчи сабоқ.
Бунда борми бирон ечилмаган сир,
Боболар ўгити ундан яхшироқ...

Турфа олам

ЙИҚИЛДИ-Ю ОЛИБ ҚОЧДИ

Россиянинг Рибинск шаҳрида ғаройиб йўл транспорт ҳодисаси бўлиб ўтди. Тунда енгил машина ҳайдовчиси йўл четида кетаётган пиёдани уриб юборади. Жабрланувчи эса машинани олиб қочади. Йўқ, қандай қилиб дерсиз?

Воқеа тафсилоти мана бундай: “Москвич” автомашинаси ҳайдовчиси тунги соат учларда чорраҳада орқага ҳаракат қилаётганда эътиборсизлик қилиб, бир кишини уриб йиқитади. Қилиб қўйган ишидан қўрқиб кетган ҳайдовчи тезда тушиб жабрланувчига ёрдам бермоқчи бўлади.

Аммо ерда ётган одам тезда ўрнидан туради-да, чаққонлик билан рулга ўтириб машинани олиб қочади. Йўл-патрул хизмати ходимлари олиб қочарни тутиш мақсадида шаҳардаги барча шифохоналарга мурожаат қилганларида ҳеч қайси касалхонадан бирорта одам жароҳат туфайли мурожаат қилмаганлигини маълум қилишган.

ХОНАДОНДА ЗАРБХОНА

Магнитогорсдаги ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари ходимларини шаҳарда 100 ва 1000 талик пулларнинг кўпайиб қолганлиги ҳушёр торттирди. Ажабланарлиси, бу сохта пулларни ёшлардан иборат гуруҳ бир хонадонда рангли ксероксда ишлаб чиқаришаётган экан.

Иқтисодий жиноятчиликка қарши кураш бўлими ходимларининг ўтказган рейди натижасида жиноятчилар қўлга олинди. Маълум бўлишича сохта пул тайёрлашда бош бўлган йигитчанинг ёши 15 да. У ўртоқлари билан уйидаги компьютерда 100 минг рублдан иборат пулни муомалага чиқарган.

АФСОНАВИЙ БОҒ

Ҳар йили Канададаги миллий боғлардан бирида ажойиб ҳайкаллар қад ростлайди. Бу ҳайкаллар одатдагидек тош, бронзадан эмас. Уни боғбонлар ўзлари ўстирган бута ва дарахтлардан ясашади. Сиз суратда кўриб турган ушбу ҳайкаллар бунинг исботидир.

ПИВО БАНКАЛАРИДАН ЯСАЛГАН ҚАЙИҚ

Америка Қўшма Штатларининг жанубидаги кўлларнинг бирида яқинда гўзал аёл бошқараётган қайиқ пайдо бўлди. Гап шундаки, қайиқ оддий тахта ёки темирдан ёки шиширилган резинкадан эмас, балки пиводан бўшаган банкалардан иборат.

Қайиқни ясаш учун тўрт юзта бўш банка ишлатилган. У бир неча кишини сувда бемалол кўтара олади. Маълум бўлишича, ушбу ғаройиб қайиқ пиво ишлаб чиқарадиган фирмаларнинг буюртмасига кўра тайёрланган. Фирма шундай қилиб, ўз маҳсулотини реклама қилмоқчи.

Хориж матбуоти асосида
Феруза РИХСИЕВА тайёрлади

Одобнома

Оила

Ризоуддин ибн ФАХРУДДИН

Давоми. Боши ўтган сонларда

Болага ялқовликнинг ёмон иллат эканини тушунтирмоқ, интилиш ва ғайратнинг камолот эканини билдирмоқ, ўзидан улуғ бўлганларни ҳурмат этмоқни ва кичикларга марҳаматли бўлмоқни ўргатмоқ, кўнгилдан ҳасаду душманлик, такаббурлик, ғийбат ва ёлғон сўйламоқ каби бузуқлик зирапчаларини чиқариб, улар ўрнига Аллоҳ муҳаббатию сабот, иқтисоду адолат уруғлари сочмоқ боланинг гўзал хулқ-атворли бўлмоғига сабабдир.

Хотунларнинг вазифалари бу равишда маълум нарсалар бўлгани, кўпларида болаларнинг хушхулқ ва тарбияли бўлишларини орзу этганлари ҳолда, тарбия усулидан хабарсиз бўлганларидан нуридийдалари бўлган болаларига ёмон таълим берурлар. Чунки таълим болаларга: “ундай бўлинг, бундай бўлинг!” деб буюриш ва ёмонликдан тийиш билан чегаралаб қўйишгина эмас, балки уруғларнинг барча ҳаракатлари орқали ёшларга дарс беришдан иборатдир. Феъл-атвор билан таъсир кўрсатиш тил билан бўлажак дарсларга нисбатан таъсирлироқ бўлади.

Гарчи бир хотун боласига тили билан гўзал нарсалар ўргатса-да, феъли ёмон бўлса, у ёмон хулқ ўргатувчи саналур. Зеро, ёш болалар ота-оналаридан кўрган нарсаларга тақлид этадилар. Ота-онанинг хулқлари болалар учун мисоли табиат ҳукмидадир. Болалар кўз ўнгида бузуқ ва ножўя ишларни қилиш, уларга ҳам ўшандай ишларни қилишга ўргатмоқнинг ўзидир. Мастлик аравасига чиқиб олиб боласига от жиловини тутқазиб, бозордан қайтиб келувчи ота қанчалик жонсиз ёғоч каби ҳаракатсиз қайтар бўлса-да, боласига: “Эй, болам! Мен каби, ичимлик ичмакни одат қил! Бу дунёга келиб ёр-биродарларим орасида шарафли бир касбга эга бўла олмаганим каби, сен ҳам бадбахт ўлароқ умр кечир!”, дея ахлоқсизликни ўргатади. Бундай икки оёқли ҳайвоннинг боласи улғайганда тўрт оёқли ҳайвон бўлиши табиийдир. Ёмон хулқлар отадан ўғилга ушбу сабаблар билан мерос қолур. Бир-бирининг ҳурматини бажо келтирмаган ота-оналарнинг болалари ҳам ҳеч кимни ҳурмат этмайдилар. Зеро, улар бу ёмон амални ўз ота-оналаридан ўрганадилар.

Агарда бир ота болалари кўз ўнгида оналарига қўл кўтарса ёки оналари оталарига қараб бақирса, болалари қошида буларнинг ҳурматлари, қадрлари қолмас.

Маърифатли оналар, диндору инсофли хотунлар тарафидан тарбияланган одам болалари гўзал хулқли, шоду ғайратли, тўғри фикрли-ю соғ танли, олий табиатли-ю ҳар турли хайрли ишларга тайёр бўладилар. Манглайларида ҳам: “бизлар келажакнинг оталари, миллатнинг ҳомий ва ходимларимиз. Жаноби Аллоҳ бизга доимо ёрдамчи бўлур”, дея ёзилгандир.

Бундай оналару хотунлар тарбиясидан маҳрум бўлиб қолган одамларнинг болалари кўпинча ҳар турли бузуқликларга мойил, фойдасиз одамлар бўладилар. Олимлари ҳам чин олим бўлмаганлари билан бирга тулкига ўхшаб ҳийлагару риёкор, олчоғу хушомадгўй, савдогарлари эса ёлғончи-ю хиёнаткор, бойлари бахилу бойликларини сафоҳатга сарф этувчи, фақирлари такаббур, ёлғон бўлган ерда шаҳодат берувчи, шогирдлари ҳунарсизу ахлоқсиз, хотунлари ахмоғу идора қилиб бўлмайдиган, улуғлари шафқатсизу, кичиклари итоатсиз бўлурлар.

(Давоми бор)

МАЛАКА ОШИРИШ УЧУН

Республика соғлиқни сақлаш соҳаси бирламчи бўғини ходимларининг малакасини ошириш лойиҳаси доирасида Бухоро вилояти Ғиждувон, Коғон, Бухоро ва Қоракўл туманларининг бир гуруҳ фелдшер ва тиббий ҳамширалари Исроилдаги Каплан академик тиббий мактабида таҳсил олишади.

Каплан мактабида ўқиш учун 120 киши ариза берганди. Танлов шартларига кўра Исроилга кетувчилар қишлоқ врачлик пунктларида камида беш йил ишлаган бўлишлари керак эди. Ушбу танловдан ўтганлар учун икки хафталик семинар ташкил этилди. Семинарни Исроилда малака ошириб қайтган фарғоналик фелдшер ва ҳамшираларни ўтказишди. Барча амалий ишлар Бухоро тумани қишлоқ врачлик пунктларида олиб борилди.

Лойиҳа республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги, АҚШ халқаро ривожланиш агентлиги (ЮСАИД) ва Исроил халқаро ҳамкорлик маркази билан биргаликда амалга оширмоқда. Маълумки лойиҳа аввал Фарғона ва Андижон вилоятларини қамраб олганди. Жорий йилдан бошлаб бунга Бухоро вилояти ҳам қўшилди.

А.ҚУДРАТОВ.

Меҳр-мурувват — улуғ фазилат

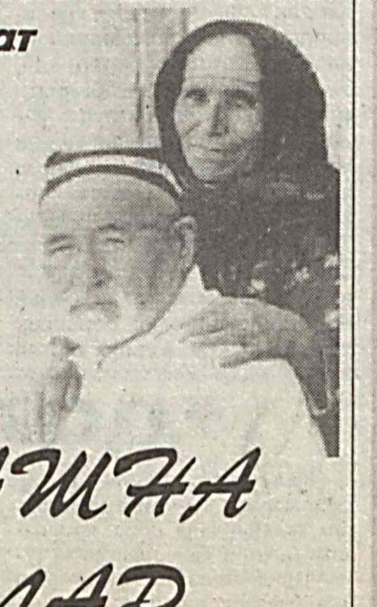

Меҳр ва мурувват инсонларнинг энг яхши фазилатларидан биридир. Мурувватли киши доимо одамларга ёрдам қўлини чўзади, ожиз ва меҳрга муҳтож кишилардан хабар олиб туради. Жорий йилнинг Президентимиз томонидан “Меҳр ва мурувват йили” деб эълон қилиниши эса ўзбек халқининг шундай улуғ фазилатдан доимо равнақ топиб келаётганлигининг яна бир кўринишидир. Мустақилликни қўлга киритганимиздан кейин Юртбошимизнинг ташаббуслари билан ҳар бир йилга ном берилиши эса халқимизнинг олий қадриятлари — инсонпарварлик тамойилларининг устувор йўналиши, десак муболаға қилмаган бўламиз.

МЕҲРГА ТАШНА ҚАЛБЛАР

“Қариси бор уйнинг париси бор” дейдилар. Шундай экан, биз ҳар доим кўпни кўрган отахонларимиздан маслаҳат олиб турамиз. Уларнинг пурмаъно сўзлари бизнинг ҳаёт йўлимиз янада чароғон бўлишида асқотади. Лекин баъзида шундай бебаҳо бойликни бағрига сиғдира олмаган баъзи бир ношуд фарзандлар ҳам орамизда борлигидан афсус қиламиз. Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туманидаги Меҳнат ва ижтимоий таъминот вазирлигига қарашли Республика уруш ва меҳнат фахрийлари пансионатида ҳозир кўплаб отахон-онахонлар яшашмоқда. Биз яқинда бу ерда бўлиб пансионат директори Рустам Бекназов билан меҳр-мурувват йўналишида қилинаётган ишлар хусусида суҳбатлашдик.

— Пансионатимиз, ҳозирги кунда 180 нафарга яқин фуқароларни, яъни давлат ва халқ олдида хизмат қилган фахрийларни бағрига олган. Уларнинг аксарияти вазирлигимиз орқали йўлланма билан келган фуқаролар. Бугунги кунда пансионатимиз томонидан яхши шарт-шароитлар йўлга қўйилган бўлиб, ҳар бир хонага биттадан кишини жойлаб қўйганмиз. Фахрийларимизнинг қийналмасликлари учун хоналаримизни яхшилаб жиҳозлаганмиз. Уларга кўнгилдагидек шароит яратиб бермоқдамиз. Баъзи бир фахрийларимиз ўзларининг уй жиҳозлари билан хоналарини жиҳозлаб олишади. Муҳими кўнгли ярим фахрийларимизни кўнглини кўтаришдир. Уларга қувват ва соғлиқларини янада яхши бўлиши учун яхши овқатлар бериб борилади. Умуман фахрийларимиз кун давомида беш маҳал овқатланишади. Бундан ташқари қарияларни кийим-кечаклар билан ҳам мунтазам равишда таъминлаб турамиз. Инсоннинг қачонки танижони соғ, руҳи тетик экан ҳаётга бўлган меҳру муҳаббати ортиб бораверади. Қарияларимизнинг соғлиқлари доимо назоратимизда уларни зарур пайтда дори-дармонлар билан таъминлаб турамиз. 8 нафар шифокор ва 16 нафар ҳамшира, 34 нафар санитарка доимо уларнинг хизматида. Дори-дармон сотиб олишлик учун бир ойда ўртача 650 минг сўм харажат қилинади. Уларга врачларимиз тавсиясига асосан доривор ўтлар солинган чой дамлаб берамиз. Баъзи бир бемор фахрийларимизни яхши даволанишлари учун шаҳар шифохоналарига юборамиз. Лекин ажабланарлиси шундаки, улар у ердан пансонатимизга қайтиб келишади. Ҳаттоки санаторияларда ҳам пансионатимизга қайтиб келганлар ҳам учраб туради.

— Пансионат шарт-шароитлари билан танишар эканмиз, ундаги қулайликлар кўнглимизни ёритди. “Меҳр ва мурувват йили” муносабати билан қандай ишларни амалга ошираяпсизлар?

— Ҳақиқатан ҳам, бу йилни Юртбошимиз томонидан “Меҳр ва мурувват йили” деб эълон қилинганларидан бошим кўкка етди. Ўз ҳисобимдан пансионатимиз атрофига кўм-кўк арчалар экиб, кўкаламзорлаштиришни кўнглимга тугиб қўйдим. “Меҳр ва мурувват йили”да фахрийларимиз ҳолидан хабар олиб, ўз мурувват қўлини чўзувчилар кўпайиб қолди. Жумладан, пансионатимиз маданият уйини “Элита” фирмаси 1800000 сўмлик парда билан таъминлаб берди. Эл севган санъаткорларимиз Муножат Йўлчиева, Ғуломжон Ёқубов, Озода Нурсаидовалар келишиб, фахрийларимизнинг кўнглини хушнуд қилишди. Сизга тўғрисини айтсам, мен ўзим гулни яхши кўраман. Аҳамият берган бўлсангиз пансионатимиз томонидан тувакда гуллар кўп етиштирилади. Ахир, гул ҳам ҳамиша меҳрга муҳтождир. Шундай экан доимо унга эътибор бермоғимиз лозим.

— Пансионатга ҳозирда ҳомийлик қилаётган ташкилотлар ҳам борми?

— Албатта бор. Яқинда Тошкент шаҳар ҳокимияти ва “ЭКОСАН” халқаро жамғармасининг ҳомийлигида яхши ишларни амалга оширдик. Пансионатимизнинг ёзги маданий ҳордиқ чиқаришга мўлжалланган жойига 638 $м^2$ га мармар ёткизилди. Собир Раҳимов тумани ҳокимияти томонидан ёнимизга автотранспортлар тўхтаб ўтадиган бекат қуриб берилди. Ҳовлимизга сув чиқарилди.

Улар бор экан, юкимиз ерда қолмайди. Қарияларимизнинг кўнгли доимо чароғон бўлади.

Суҳбатдош: Вилоят ШОДИЕВА,
“Адолат” мухбири.

«Адолат» кутубхонаси

Прем ЧАНД,
машҳур ҳинд ёзувчиси

ЧИЛЛАК ЎЙИН

(Ҳикоя)

Давоми. Боши ўтган сонда

— Олмамни қайтариб бермагунингча ўйнамайман.

Мен ўзимни ҳақли ҳисоблардим. Ахир, мен унга олмани бекорга эмас, бирор мақсадни кўзда тутиб берганман-да. Ким бировга холис меҳрибончилик қиларкан? Ҳатто гадойга хайр қилинадиган пулни ҳам бирор мақсад билан берилади. Гайия олмамни еб қўйганидан кейин, ўйнайсан деб мени мажбур қилишга нима ҳаққи бор? Кишилар пора беришганида эвазига бир нарса олишади. Ёки Гайия олмани еб кетаман деб ўйлаяптимикан? Олма беш пайса туради. Ҳатто унинг отасида ҳам шунча пул бўлиши гумон. Гайия мутлақо ноҳақ иш қилди.

Гайия ўжарлик қилиб, мени судрайверди:

— Орани очиқ қилиб кетасан. Мен ҳеч қанақанги олмангни тан олмайман.

Мен ўзимнинг ҳақлигимга ишонардим, у бўлса мени ноҳақ ишга ундарди. Шартта қўлидан чиқдим-да, қочмоқчи бўлдим. У мени яна тутиб олди. Мен уни сўкиб бердим. У мени ундан бадтарроқ ҳақорат қилди, бу ҳам камлик қилгандай, бир неча марта урди. Мен унинг тишини синдирдим, у орқамга таёқ билан туширди. Мен бўкириб йиғладим. Гайия қўрқиб кетиб ура қочди. Шу заҳоти кўз ёшимни артдим-да, калтак еганимни ҳам унутиб, жилмайиб уйга югурдим. Мен полиция участкаси бошлиғининг ўғли эдим, шунинг учун ҳатто ўша вақтда ҳам паст табақа боласидан калтак ейиш менга ҳақоратдай туюларди. Бироқ уйда ҳеч кимга шикоят қилганим йўқ.

Тез орада отамни бошқа жойга ишга юбордилар. Янги жойларни кўрар эканман деб севинганимдан, ўртоқларимдан айрилишимга сира қайғурмадим. Отам хафа эди. Эски ишлаб турган жойлари жуда сердаромад ҳисобланарди. Онамнинг ҳам кўнгиллари бузилиб кетди, чунки бу ерда ҳамма нарса арзон эди, бунинг устига, у маҳалламиздаги ҳамма аёллар билан қалин бўлиб қолган эдилар. Мен бўлсам ўзимда йўқ қувониб, кўчиб борадиган жойимизни болаларга мақтардим. У ерда бизнинг қишлоқдагига ўхшаган пастак томли уйлар йўқ. У ердаги бинолар шу қадар баландки, нақ осмонга тегиб туради. У ердаги инглиз мактабида ўқувчини урган ўқитувчини авахтага қамаб қўйишади. Ўртоқларимнинг катта-катта очилган кўзлари ва ҳайрат акс этган чеҳралари, уларнинг назарида, нақадар юксалиб кетганимни айтиб турарди. Биздай ростни ёлғонга чиқарувчи кишилар болаларнинг ёлғонни ростга айлантириб юбориш қобилиятларини тушуна оламизми? Бечора дўстларимнинг менга шу қадар ҳаваслари келардики, асти қўяверасиз! Гўё улар: "Ошнам, сенинг омадинг келган, жўнаб кетасан, биз бўлсак, мана шу ташландиқ қишлоқда яшаб, ўлиб кетишга маҳкуммиз" деяётгандай бўлишарди.

***

Орадан йигирма йил ўтди. Мен инженер бўлдим. Бир куни туманни текшириб юриб, бир вақтлар ўзимиз яшаган ўша қишлоққа бориб қолдим-да, почтахонага тушдим. Таниш жойларни кўришим биланоқ қалбимда болалик чоғларим ҳақида лаззатли хотиралар жонланди. Қўлимга ҳасса олиб айлангани чиқдим. Болалигимда юрган жойларимни томоша қилгим келди.

Болалигим хотиралари оғушида эски дўстларимни жуда кўргим келиб кетди. Бироқ қишлоқнинг номи қолибди-ю, лекин ўзи бутунлай ўзгариб кетибди. Илгари вайрона бўлиб ётган жойларда ғиштин бинолар қад кўтарибди, бир вақтлар кекса анжир ўсган жойда чиройли боғ барпо бўлибди. Қишлоқ жуда ўзгариб кетибди. Номи ва жойлашган ерини билмаганимда, турган гап, уни танимаган ҳам бўлар эдим. Ўзимни шартта ерга отиб дод солиб йиғлагим, унга: “Сен мени унутибсан. Мен сени илгариги қиёфада кўришни истайман”, дегим келди.

Бирдан очиқ майдончада уч-тўрт бола чиллак ўйнаётганиини кўриб қолдим. Бир нафас дунёдаги бор нарсани буткул унутдим. Катта амалдорлигимни ҳам, башанг кийинганимни ҳам, иззат-ҳурмат ва мартабага эга эканимни ҳам унутдим.

— Менга қара, шу ерда Гайия деган одам турадими? — деб сўрадим.

Бола қўрқа-писа:

— Қайси Гайия? Гайия чамморми! — деди.

— Ҳа, худди ўша, — дедим мен ўзим, унча ишонқирамай. Ростки, исми Гайия экан, менинг танишим бўлиши керак!

— Ҳа, шу ерда туради.

— Айтиб келмайсанми?

Бола югуриб кетди-да, сал ўтмай барваста гавдали, қоп-қора киши билан бирга қайтиб келди. У одамнинг бўйи беш тирсак келарди. Мен уни узоқданоқ танидим: пешвоз чиқиб қучоқлаб кўришмоқчи бўлдиму, лекин бир оз хаёлга бориб, турган жойимдан қўзғалмадим.

У яқин келганида:

— Мени танияпсанми, Гайия? — деб сўрадим.

Гайия таъзим қилди.

— Албатта танияпман, саркор. Нега танимай, аҳволларингиз қалай?

— Аҳволим жуда яхши. Ўзинг тўғрингда гапириб бер. Ҳозир нима ишлар қиляпсан?

— Жаноб депутатнинг отбоқариман.

— Дўстларимиз: Матоий, Мўҳан, Дургалар қаерда? Улар тўғрисида бирор нарса биласанми?

— Матоий ўлиб кетди. Дурга билан Мўҳан почтачилик қилишяпти. Ўзингиз нима иш қиласиз?

— Туман инженериман.

— Саркор, илгарилари ҳам жуда қобилиятли

(Давоми бор)

АЖАБ САОДАТ

Ярамас, бузуқ ишларнинг эшиклари саноқсиздир. Ҳушёр, сезгирликни сира ҳам қўлдан берманг. Эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилмасангиз, бузуқ йўлларга кириб кетганингизни ўзингиз ҳам сезмай қоласиз. Маишатингизнинг ҳозирча яхши ўтиб турганига мағрур бўлманг, оқибатини ўйлаб шунга қараб ишингизни олиб боринг. Тавозени ўзингизга шиор қилиб олинг, манманликдан қочинг, камтар бўлинг.

Улуғлик айлама зинҳор,
Ўзингни камтар тут,
Кимдаки бўлса бу хислат, ажаб саодатдир.

ЁМОННИНГ СУҲБАТИ

Қамишзор ичига кирган илон тинчгина турса ҳам, у жойдан чиқиши биланоқ ўз табиатидаги эгриликни қилмасдан қолмайди. Шунга ўхшаш бузуқ табиатли кишилар баъзи бир сабаблар орқасида туппа-тузук одам кўринсалар ҳам, у сабаблар кетиши билан ўз табиатларидаги бузуқликни дарров юзага чиқарадилар:

Кўп ўтирма
ёмоннинг суҳбатида,
Пок бўлсанг,
сени қилур ифлос.

СУКУТНИНГ ҲИКМАТИ

Луқмон ҳаким ўз ўғлига шундай насиҳат қилди:

— Ўғлим, нодон ва жоҳил бир киши сен билан бирор масала устида баҳслашиб қолса, сен унга мулойимлик билан жавоб бер. Агар у сенинг жавобингдан қаноатланмай, жаҳли чиқа бошласа, сўзингни яна қайтариб айтма, у билан олишиб ўтирмай, сукут қил:

Сўзинг нафъ этмаса, қилма нола,
Бўлур айтган сари жаҳли зиёда.

Ҳ.УСМОНОВ
тўплади

Ҳусан СОДИҚОВ
чизган расм.

Истеъмолчи ҳуқуқи: сиз харид қилдингиз...

Молиявий хизматлар кўрсатадиган ижрочи ўзининг тугатилиши ёки банкрот бўлиши эҳтимолини назарда тутган ҳолда истеъмолчиларнинг талабларини қондириш мақсадида ўз жавобгарлигини суғурта қилдириши шарт

«Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонундан

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Рустам АҲМАДАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Каримжон РИХСИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Бобоқул ТОШЕВ, Рустам АЗИМОВ, Турғун ЭРГАШЕВ, Абдусамад МАМАЖОНОВ, Ўткир ЖЎРАЕВ, Муҳаммад РАҲМОН, Низомиддин НУРМАТОВ, Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ.

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 136-53-14
Факс: (8.371) 133-41-89
Хатлар бўлими — 136-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г— 300, Адади 2229 Ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компаниясi босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Саҳифаловчи — Аслиддин БЎРИЕВ
Навбатчи— Вилоят ШОДИЕВА

Газета IBM компьютерида терилди.

Босишга топшириш вақти—19.00.

● Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. ● Реклама ва эълонлар ҳаққонийлиги учун буюртма берувчи масъулдир. ● «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади. t Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади. ● Газетанинг сифатли босилишига босмахона масъул. ● Қўлёзмалар эгаларига қайтарилмайди ва жавоб берилмайди.